

Doktorantūras nodaļa

**Trešā cikla augstākās izglītības studiju programma
Zinātnes doktora studiju programma**

“Sociālās zinātnes”

Doctoral Study Programme “Social sciences”

Kods: 51380 – Tiesību zinātne, 51312 – Politikas zinātne, 51314 – Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs, 51321 – Komunikācijas kultūra un multimediji, 51345 – Veselības vadība; 51345 – Biznesa vadība un ekonomika

Studiju programmas raksturojums

APSTIPRINĀTA
Rīgas Stradiņa universitātes Senāta sēdē
21.02.2023.

**LICENCĒTAS STUDIJU PROGRAMMAS IEKĻAUŠANA STUDIJU VIRZIENA
“Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”
AKREDITĀCIJAS LAPĀ**

Rīga, 2023

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads. Starpdisciplinārās DSP izaicinājumi studiju virziena noteikšanā	3
Pamatinformācija par studiju virzienu	6
Studiju virziena mērķi un uzdevumi	6
Studiju virzienā iekļautās studiju programmas	8
Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	9
Jaunā studiju programma RSU studiju programmu attīstības kontekstā	9
Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” korelācija ar jauno doktora studiju programmu “Sociālās zinātnes”	12
1. Studiju programmas raksturojošie parametri	14
1.1. Studiju programmas parametri	14
1.2. Studiju programmas mērķis	16
1.3. Studiju programmas uzdevumi	19
1.4. Sasniedzamie studiju rezultāti	19
2. Studiju programmas aktualitāte	20
2.1. Īss studiju programmas raksturojums, tajā skaitā norādot studiju programmas izveides pamatojums, atbilstība nozares tendencēm Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē	20
2.2. Studiju programmas satura izklāsts	25
2.3. Kopš studiju programmas licencēšanas studiju programmā veikto izmaiņu uzskaitījums un pamatojums.	32
2.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā un salīdzinājuma pret plānoto studējošo skaitu licencēšanas procedūras ietvaros analīze un novērtējums (analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas)	32
2.5. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas	34
3. Resursi un nodrošinājums	36
3.1. Studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiālās bāzes raksturojums un novērtējums par atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanas nodrošināšanu, un veiktajām izmaiņām kopš studiju programmas īstenošanas uzsākšanas, to ietekmi uz studiju kvalitāti.	36
3.2. Pārskata periodā mācībspēku sastāva un kvalifikācijas izmaiņu analīze un šo izmaiņu novērtējums (ietekme uz studiju kvalitāti, īstenošanas nosacījumiem un atbilstība normatīvo aktu prasībām)	41
3.3. Doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.	42
4. Studiju programmas licencēšanā saņemto rekomendāciju ieviešana	44
4.1. Studiju programmas licencēšanas ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju programmā novērtējums.	44

Ievads. Starpdisciplinārās DSP izaicinājumi studiju virziena noteikšanā

Izstrādājot jauno Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) doktora studiju programmu “Sociālās zinātnes”, uzsvars likts uz trīs galvenajiem aspektiem: 1) studiju programmu attīstību atbilstoši mūsdienu zinātnes attīstības un darba tirgus prasībām; 2) studiju programmu konsolidāciju un fragmentācijas mazināšanu; 3) starpdisciplināritātes nozīmes pieaugumu izglītībā, zinātnē, pētniecībā un darba tirgū.

Studiju programma ir veidota, apvienojot programmas “Tiesību zinātne”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Politikas zinātne”, “Biznesa vadība un ekonomika” un “Socioloģija”, kas līdz šim tika īstenotas šķirti. Tika noteikti arī jauni un darba tirgū pieprasīti akcenti, kas ietver sevī veselības vadību, sociālo darbu, sociālo antropoloģiju. Tādējādi tiks kāpināta konkurētspēja, iespējas darba tirgū un inovāciju radīšana, lai studējošie varētu strādāt starpdisciplinārās un starptautiskās komandās.

Programma tika izstrādāta, balstoties uz konceptuālo ziņojumu “Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā”¹, kas ietver sevī gan jaunā doktorantūras modeļa ieviešanas prasības, gan plānoto pāreju uz ciklisku augstskolu akreditāciju, gan paredz īstenot starpnozaru pētījumus un studijas doktorantūras ietvaros.

RSU programma konsolidēja piecas līdz šim esošās doktora studiju programmas “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Socioloģija” un “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Vadībzinātne”, kā arī identificēja vienu jaunu apakšprogrammu “Veselības vadība”, kas atbilst dažādiem RSU akreditētajiem studiju virzieniem.

Iesniedzot programmu licencēšanai, ievērojot IZM 2022.gada 13.jūnijā vēstulē Nr. 4-6e/22/1760 sniegto viedokli, RSU ir vadījusies no prasībām, kas noteiktas Ministru kabineta 2018. gada 11. decembra noteikumu Nr. 795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 12.4. apakšpunktā, proti, RSU iesniedza AIC iesniegumu, kurā norādīja “studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukumu”. Neskatoties uz to, ka programma kopumā tiek veidota starpdisciplināra (uz to norāda gan programmas saturs, gan arī uzbūve un mērķi), kā arī ņemot vērā to, ka programma veidota noteiktajā nozares grupā, proti “Sociālās zinātnes”, tomēr nav viennozīmīgi iespējams un arī vēlams pēc būtības noteikt programmai tikai vienu studiju virzienu. Viena virziena noteikšana, kā to šobrīd prasa Augstskolu likuma 1. panta 1.¹ punkts, kā arī šā likuma 55.² pants, no jaunā doktorantūras modeļa perspektīvas raugoties, nav iespējama, pēc būtības.

Saskaņā ar Zalcburgas principiem tieši starpnozaru pētījumu attīstība ļaus sasniegt mērķi, proti, ātri un efektīvi reaģēt uz darba tirgus izaicinājumiem un vajadzībām. Mūsdienās katra atsevišķā sociālo zinātņu nozare vairs nespēj visaptveroši pilnveidot ietekmi uz sabiedrībā notiekošajiem procesiem. Izstrādājot jaunu studiju programmu “Sociālās zinātnes”, īpašs uzsvars ir likts uz sociālo zinātņu lomas palielināšanu pētniecībā, apvienojot nozaru un apakšnozaru specifiskās zināšanas un kompetences. Sociālo zinātņu pētniecības ietekmes uzlabošana ir viena no StP prioritātēm, un tā izriet no Eiropas Komisijas programmas “*Horizon 2020*” mērķiem. Starpdisciplināro doktora studiju programmu izveide un tādējādi zinātnes nozaru integrācija spēcina pētniecības ietekmes ceļu (*key impact pathways*), tādējādi sevī nesot potenciālu sekmēt politikas veidošanu, zinātnisko pierādījumu izmantošanu stratēģiskās komunikācijas ietvaros, kā arī uzlabo infrastruktūru un pētniecības datu plašāku izmantošanu starpnozaru perspektīvā, demonstrējot primāri spēju veicināt industriālo pētījumu attīstību. DSP “Sociālās zinātnes” izstrāde tika balstīta uz minēto apsvērumu ievērošanu.

1 [Ministru kabineta rīkojums Nr. 345 \(25.06.2020.\): Par konceptuālo ziņojumu "Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā"](#)

Ņemot vērā DSP “Sociālās zinātnes” starpdisciplināro raksturu, kas, tostarp, atbilst konceptuālā ziņojuma “Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā” (Ministru kabineta rīkojums Nr. 345 (25.06.2020.): Par konceptuālo ziņojumu "Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā") nostādnēm, licencēt programmu vienā studiju virzienā RSU radīja izaicinājumus. RSU, izstrādājot jaunu programmu, balstoties uz jauna doktorantūras modeli, apliecina, ka virzienu noteikšana neveicina pētniecību un tās attīstību, neskatoties uz to, pētniecība ir doktora studiju programmu pamatā.

Kā ir atzinusi IZM 2022. gada 13. jūnija vēstulē Nr. 4-6e/22/1760, izstrādājot un arī licencējot jauno StP, RSU pilotē ministrijas īstenotās reformas projekta ietvaros. Papildus, *“Izglītības un zinātnes ministrija ir apliecinājusi, ka norit darbs pie ziņojumā norādītā koncepta, proti, ka vidējā termiņā, ņemot vērā plānoto jaunā doktorantūras modeļa ieviešanu, kā arī pāreju uz ciklisku augstskolu akreditāciju, kas tostarp paredzēs izmaiņas licencēšanas noteikumos attiecībā uz doktora studiju programmu licencēšanu, ministrija rosinās atteikšanos no studiju virzieniem.”* No minētā secināms, ka potenciāli RSU savā darbības praksē pārbauda minēto reformu konceptos ietvertu risinājumu funkcionēšanu praksē.

Vienlaikus, neskatoties uz to, ka jaunās programmas saturs atbilst vairākiem studiju virzieniem, šobrīd spēkā esošais regulējums skaidri norāda uz nepieciešamību definēt studiju virzienu. Ņemot vērā attiecīgas prasības, kā arī Studiju kvalitātes komisijas sniegto viedokli un ieteikumus DSP “Sociālās zinātnes” tika noteikts studiju virziens “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

AIKA Studiju Kvalitātes komisija ir secinājusi, ka visas DSP apakšprogrammas saturiski atbilst apakšprogrammu pieļaujamības nosacījumiem², respektīvi StP apakšprogrammas ir izveidotas StP ietvaros, tās saturiski iekļaujas StP kā tās organiskas sastāvdaļas (kopīgās satura daļas aspektā) un atbilst vienai un tai pašai zinātnes nozares grupai kā StP, respektīvi, sociālo zinātņu nozares grupai³, jo atbilstoši mērķiem, uzdevumiem un sasniegtajiem rezultātiem apakšprogramma “Tiesību zinātne” ietilpst tiesību zinātnes nozarē, apakšprogramma “Politikas zinātne” – politikas zinātnes nozarē, apakšprogramma “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs” – socioloģijas un sociālā darba zinātnes nozarē, apakšprogramma “Komunikācijas kultūra un multimediji” – plašsaziņas līdzekļu un komunikācijas zinātnes nozarē, apakšprogramma “Veselības vadība”⁴ un apakšprogramma “Biznesa vadība un ekonomika” – ekonomikas un uzņēmējdarbības zinātnes nozarē, kas visas ietilpst sociālo zinātņu nozaru grupā.

Izvērtējot universitātes resursus, mācībspēkus, kas iesaistīti StP īstenošanā, secināms, ka lielāki resursi piesaistīti studiju virzienam “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” atbilstošajās apakšprogrammās, kā arī “Socioloģija, politoloģija un antropoloģija”. Vadoties no RSU galvenajiem Sociālo zinātņu platformas pētniecības virzieniem, secināms, ka divi no tiem (starptautiskās attiecības un politika, stratēģiskā komunikācija un sociālā antropoloģija) atbilst studiju virzienam “Socioloģija, politoloģija un antropoloģija”, pa vienam - studiju virzienam “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” (starptautiskā uzņēmējdarbība un ekonomiskā attīstība) un Tiesību virziena (starptautiskā un nacionālā tiesiskā sistēma un tiesību akti).

² Augstskolu likuma 55. panta pirmā daļa

³ Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra noteikumu Nr. 595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm” (turpmāk – Latvijas zinātnes nozaru klasifikācija) 1. punkts un pielikums

⁴ Ievērojot apakšprogrammas potenciālo koda Latvijas izglītības klasifikācijā pēdējos trīs ciparus “345”, kas atbilst izglītības programmu grupai “Vadība un administrēšana” (Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” (turpmāk – Latvijas izglītības klasifikācija) 1. pielikuma 2. tabula), nosaukumu un saturu, kas vērsts uz vadības kompetenču, zināšanu un prasmju apguvi veselības aprūpes jomā

Ievērojot gan piesaistītos resursus, gan definētos galvenos pētniecības virzienus sociālo zinātņu jomā, pie nosacījuma, ka esošais regulējums prasa noteikt vienu studiju virzienu, secināms, ka atbilstošāks studiju virziens ir “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

StP priekšplānā izvirzīta dažādās sociālo zinātņu nozarēs balstīta ar fokusu uz Latvijas sabiedrībai svarīgiem jautājumiem. Jaunā RSU programma sniedz iespēju studējošajiem risināt jautājumus, kas prasa daudzšķautņainu pieeju, paplašinot sociālo zinātņu nozaru tradicionālās robežas un izmantojot pieejas, ko dod tiesību zinātnes, politikas zinātnes, uzņēmējdarbības, veselības vadības, komunikācijas, socioloģijas, sociālās antropoloģijas un sociālā darba nozares. StP pieejas pamatā ir visiem kopēja zinātnes pamatu apguve un pētāmajam jautājumam atbilstošu metožu izvēle.

StP ietvaros doktorantiem tiks sniegta iespēja iesaistīties starptautiskajos pētniecības projektos, apgūt un attīstīt jaunas pētniecības pieejas un metodes, un radīt jaunas pārnozaru zināšanas. Promocijas darbu izstrādes posmā, doktorantiem tiks piedāvātas sadarbības iespējas ar vairākiem promocijas darba vadītājiem, kas nodrošinās dažādu nozaru pārstāvniecību atbilstīgi promocijas darba tēmai. Jaunā doktora StP piedāvā stiprāku doktoranta un promocijas darba vadītāju sadarbību un zinātnisku mentoringu.

Atbalstu StP ir snieguši gan Latvijas, gan arī ārvalstu sadarbības partneri. Eiropas Politikas pētījumu centra (*Centre for European Policy Studies*, Beļģija) direktors Stīvens Blokmanss (*Steven Blockmans*) ir paudis atbalstu StP, norādot, ka vairāku disciplīnu sapludināšana jeb apvienošana veicinās studiju procesa modernizāciju. S. Blokmanss arī augstu novērtēja studiju caurviju prasmju iekļaušanu StP studijuursos.

Eiropas Veselības tiesību asociācijas prezidents profesors Karls Haralds Sovigs (*Karl Harald Søvig*, Norvēģija) norādījis, ka StP sniedz vienreizēju iespēju stiprināt pārnozaru pētījumus, kas šobrīd tirgū ir vispieprasītākie, izceļot doktorantu iesaisti starptautisko projektu sagatavošanā un īstenošanā, vienlaikus veicinot topošo zinātnieku straujāku iekļaušanu starptautiskajā pētniecības saimē.

Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija paudusi atbalstu starpdisciplinārajai doktora studiju programmai, norādot, ka tā atbilst gan ministrijas pašreiz īstenoto reformu garam un būtībai, gan jaunā doktorantūras modeļa ieviešanas politikai.

StP ekspertu kopīgajā atzinumā augstu novērtēta StP kvalitāte. Eksperti ar vērtējumu “izcili” ir novērtējuši gan programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, gan studiju informatīvo, metodisko un materiāltehnisko bāzi. Ar vērtējumi “izcili” ir arī novērtēta mācībspēku zinātniski pētnieciskās darbības veicināšana un nodrošināšana, kā arī StP īstenošanas mehānisms.

Programmas veidošanā tika iesaistīti savas nozares vadošie eksperti no ASV, Dānijas, Zviedrijas, Vācijas, Holandes, kas arī ļāva izstrādāt uz starptautisku sadarbību un internacionalizāciju vērstu programmu.

Programmas tapšanā tika iesaistīts arī spēcīgs RSU docētāju un pētnieku sastāvs (piem., politikas zinātnes un starptautisko attiecību viedokļu un pētniecības līdere, RSU docente dr. sc. pol. Una Aleksandra Bērziņa-Čerenkova, Ārlietu ministrijas parlamentārā sekretāre, RSU vieslektore dr. sc. pol. Gunda Reire, Latvijas Antropologu biedrības līdzdibinātājs, RSU asociētais profesors PhD Klāvs Sedlenieks, Ģeopolitikas pētījumu centra direktors, RSU asociētais profesors dr. sc. pol. Māris Andžāns, Linkolnas Universitātes (Lielbritānija) asociētais profesors, RSU viespētnieks dr. Riko Aizekss (*Rico Isaacs*), RSU docente dr. iur. Inga Kudeikina, RSU profesors dr. sc. inf. Sergejs Kruks un RSU profesore dr. oec. Tatjana Muravska u.c.).

Pamatinformācija par studiju virzienu

Studiju virziena mērķi un uzdevumi

Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” īstenošanas **mērķis** ir sagatavot augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā Latvijai, Eiropas Savienībai un visai pasaules sabiedrībai un tās pārvaldības procesiem. Šī mērķa sasniegšana tiek nodrošināta, sniedzot studējošiem iespēju saņemt gan nozarei (ekonomika un uzņēmējdarbība), gan starpnozaru mijiedarbībai atbilstošas teorētiskās un praktiskās zināšanas, prasmes un kompetences, izmantojot vairāku zinātnes nozaru fundamentālo un praktisko pētījumu rezultātus.

1. Studiju virziena mērķa atbilstība augstskolas darbības jomai: RSU darbības joma ir augstākā izglītība un zinātniskā pētniecība tieši veselības aprūpē un sociālo zinātņu nozarē. Visas šajā studiju virzienā iekļautās studiju programmas ir sociālo zinātņu nozarē un šo studiju programmu absolventi iegūst augstākās izglītības akadēmiskos, profesionālos un zinātniskos grādus, tāpēc studiju virziena mērķis sagatavot augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā pilnīgi atbilst RSU darbības jomai.

2. Studiju virziena mērķa atbilstība augstskolas stratēģiskās attīstības virzieniem: RSU stratēģiskās attīstības virzieni ir definēti RSU attīstības stratēģijā 2022-2027. gadam, jo īpaši stratēģijā formulētajā misijā, vīzijā, galvenajos attīstības mērķos, kā arī horizontālās attīstības mērķos, kas tiek ņemti vērā studiju virziena mērķa īstenošanā un virziena stratēģiskajā un organizatoriskajā pārvaldībā. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu īstenošana un attīstība notiek ciešā sasaistē un atbilstībā ar šiem RSU stratēģiskās attīstības virzieniem gan stratēģiskās plānošanas, gan taktiskās rīcības, gan operacionālās aktivitāšu izpildes līmeņos: studiju virziena mērķa atbilstība RSU misijai – Sagatavot augstas kvalitātes speciālistus veselības aprūpes un sociālo zinātņu jomā Eiropas un pasaules sabiedrībai, lai studiju laikā iegūtās zināšanas, prasmes, kompetences un attieksme būtu atbilstošas augstākām Eiropas Savienības prasībām un humānām tradīcijām, kā arī tās veidotu stabilu pamatu mūžizglītošanai.

Studiju virzienā iekļauto studiju programmu absolventi ir augstas kvalitātes speciālisti sociālo zinātņu jomā, kas nodrošina Latvijas, Eiropas un pasaules sabiedrības un tās pārvaldības procesu vadību un attīstību.

Par to liecina gan potenciālo studējošo jeb interesentu pieteikumi studijām, gan esošo studējošo, gan studiju virziena programmu absolventu profesionālā karjera un darbība Latvijas, Eiropas un pasaules ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības līmenī. Starp studiju virziena programmu interesentiem (tie, kas piesakās studijās), studējošajiem un absolventiem ir daudz vidēja un augsta līmeņa speciālistu un vadītāju vietējos un starptautiskos uzņēmumos. Līdz ar to studiju virziena mērķis, kas gan piesaista augstas kvalitātes speciālistus studijām, gan nodrošina to sagatavošanu Eiropas un pasaules sabiedrībai, sekmē RSU stratēģisko misiju pasaulē.

Studiju virziena mērķa atbilstība RSU vīzijai: RSU ir mūsdienīga, prestiža, Eiropā un pasaulē atpazīstama universitāte, kurā galvenā vērtība ir cilvēks un kura nodrošina pētniecībā balstītu, kvalitatīvu un eksportspējīgu augstāko izglītību. Studiju virziena un tajā iekļauto studiju programmu mūsdienīgumu raksturo patstāvīga studiju programmu, to satura, zināšanas pārneses un zināšanu koprades metožu pilnveidošana un aktualitātes uzturēšana atbilstoši jaunākajām tendencēm augstākās izglītības, tautsaimniecības un darba tirgus nozarēs, kas, savukārt, nodrošina studiju procesa un rezultātu augsto kvalitāti un līdz ar to arī prestižu. Šī pilnveidošana notiek, gan aktualizējot studiju kursu aprakstus, sasniedzamos rezultātus, tematikas, studiju kursus izmantojamo literatūru, nodarbību metodes, vērtēšanas metodes, gan regulāri paaugstinot studiju

virziena mācībspēku kvalifikāciju iekšējos (RSU Pedagoģiskās izaugsmes centra, kā arī pieredzes apmaiņas tikšanās studiju programmu, katedru un sociālo zinātņu bloka fakultāšu līmenī) un ārējos semināros, mācības, konferencēs. Par studiju virziena studiju programmās īstenoto pētniecībā balstītas augstākās izglītības nodrošināšanu liecina gan liels ar zinātniskā doktora grādu piesaistīto mācībspēku skaits, gan studiju procesā piesaistīto vietējo un starptautisko vieslektoru skaits, gan zinātnisko pētījumu rezultātu izmantošana studiju kursu īstenošanā, gan studiju virziena mācībspēku un studējošo aktīva piedalīšanās starptautiskajās zinātniskajās konferencēs.

Par studiju virziena un tā studiju programmu starptautisko atpazīstamību un kvalitatīvu eksportspējīgu augstāko izglītību liecina studiju virziena mācībspēku dalība starptautiskajos zinātniskajos un akadēmiskajos sadarbības projektos, Eiropas un pasaules augstākās izglītības un zinātnes tīklojumos, uzaicinājumi no ārvalstu universitātēm uz vieslekcijām, ārvalstu vieslektoru pieteikumi uz vieslekcijām studiju virziena programmās, kā arī ārvalstu studentu interese (pieteikumi) un studijas šī studiju virziena programmās pamatā starptautiskā prakse studējošo apmaiņas programmas ietvaros.

Studiju virziena mērķa atbilstība RSU galvenajiem attīstības mērķiem un horizontālās attīstības mērķiem :

► inovatīvas studijas mūsdienīgā vidē – studiju virziena mērķis “sagatavot augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā Latvijai, Eiropas Savienībai un visai pasaules sabiedrībai un tās pārvaldības procesiem” tiek īstenots, ņemot vērā šo RSU pirmo galvenās attīstības mērķi pamatā ar bottom-up metodi, proti, studiju virzienā iekļautajās studiju programmās, toursos un kursu nodarbībās, uzdevumos, materiālos, vērtēšanā īpaša uzmanība tiek pievērsta gan inovatīvu studiju elementu, gan studiju mūsdienīgas vides nodrošināšanai, kas tiek sasniegts šādā veidā – regulāra studiju kursu aprakstu pārskatīšana un aktualizēšana, tai skaitā izmantojamās literatūras un citu mūsdienīgu materiālu (lietišķās spēles, videomateriāli, interaktīvie tiešsaistes rīki), zināšanas pārneses un koprades metožu aktualizēšana un papildināšana, apzināti starpdisciplināra kādas kursa tematikas jomas problemātikas analīze, regulāra docētāju pieredzes apmaiņas organizēšana studiju programmu, katedru un sociālo zinātņu bloka fakultāšu līmenī, sadarbība ar studējošo pašpārvaldi, sadarbība ar studējošajiem arī kursu īstenošanas novērtēšanas un atgriezeniskās saites veidā, e-studiju un interaktīvās tiešsaistes vides instrumentu aktīva un plaša izmantošana, vieslektoru piesaiste, studiju vizītes uzņēmumos un organizācijās, studiju prakses uzņēmumos, ciešāka praktiskā sadarbība ar darba devējiem gan studiju pamatprocesā (papildus vieslekcijām, atsevišķās programmās tiek organizēta arī, piemēram, uzņēmējdarbības problēmu risināšana studiju procesā), kas padara studiju vidi mūsdienīgi dinamiskāku, paplašinot to bieži un krietni ārpus universitātes auditorijas un tuvāk praktiskajam biznesam, gan studiju noslēguma darbu izstrādē un aizstāvēšanā (studiju programmas nodrošina, ka studējošie noslēguma darbu izstrādē konsultējas ar attiecīgas nozares industriju speciālistiem, kā arī nozares pārstāvji piedalās noslēguma darbu aizstāvēšanas procesā);

- ✓ veselības, dzīvās dabas un cilvēkzinātņu pētniecība – šis RSU galvenais attīstības mērķis arī sociālo zinātņu jomā un šajā studiju virzienā tiek sasniegts visos studijuursos, uzturot skaidru uzsvāru un orientāciju uz cilvēku (indivīdu un sabiedrības) dzīves kvalitātes un labklājības uzlabošanu, kā arī zināšanu praktisko izmantojumu, tai skaitā, piemēram, ideju komercializēšanu, tādējādi sasniedzot arī iepriekšminēto studiju virziena mērķi;
- ✓ sociālā atbildība ilgtspējīgai universitātes un sabiedrības attīstībai – šis RSU horizontālās attīstības mērķis pēc būtības (zināšanu pārnesē) ir integrēts virziena studiju kursu saturā (sociālās vienlīdzības un labklājības jautājumi un to īstenošanas risinājumi no dažādiem skatupunktiem tiek apgūti vairākos virziena studijuursos), kā arī šis mērķis tiek sasniegts, studiju virziena 19 mācībspēkiem veicot savu

zinātnisko darbību, piedaloties konferencēs, semināros un prezentējot un publicējot savu pētījumu rezultātus plašākai sabiedrībai gan Latvijā, gan pasaulē;

- ✓ mērķsadarbība integrācijai darba tirgū – studiju virziena mērķa atbilstību šim RSU horizontālās attīstības mērķim skat. pie pirmā RSU galvenā attīstības mērķa atbilstības vērtējuma, īpaši sadaļa par mūsdienīgu studiju vidi, kas ietver ciešu un paplašinātu studiju procesa sadarbību ar darba tirgu;
- ✓ internacionalizācija un reputācija starptautiskai atpazīstamībai – studiju virziena īstenošanā tiek ņemts vērā šis RSU piektais horizontālās attīstības mērķis, veicinot studiju virziena programmu mācībspēku iesaisti starptautiskajā sadarbībā – vieslekcijas ārvalstu universitātēs, starptautiskajos projektos un citās starptautiskās sadarbības programmās, kā arī palielinot studiju virzienā angļu valodā docētos kursus, kurus iespējams piedāvāt ārvalstu studentiem.

Vienlaikus, šis mērķis apzināti un cieši tiek ņemts vērā, arī apzinoties, ka studiju programmu īstenošana un studiju rezultātu sasniegšana katrā studiju kursā ir efektīvāka ar attiecīgā kursa docētāja starptautisko praktisko pieredzi, piemēram, pētnieciskajos un citās akadēmiskās sadarbības projektos, kuros iesaistīti ārvalstu partneri.

Studiju virziena mērķa atbilstību sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm skaidri pamato daudzu darba tirgus pētījumu rezultāti (LR Labklājības ministrija un LR Nodarbinātības valsts aģentūra, LR Ekonomikas ministrija, LDDK, Prakse.lv, Junior Chamber International u. c.) par darba tirgū nepieciešamajām profesijām un prasmēm, kuru vidū ir visas studiju virzienā iekļauto studiju programmu absolvēšanas rezultātā iegūstamās prasmes un profesijas.

Turklāt studiju virziena mērķis un virziena programmas un to sasniedzami rezultāti ir izstrādāti un tiek regulāri aktualizēti, tieši pamatojoties uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm, lai sagatavotu augsti kvalificētus speciālistus ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā Latvijai, Eiropas Savienībai un visai pasaules sabiedrībai un tās pārvaldības procesiem. Studiju virziena mērķis, kā arī mērķa īstenošanas un sasniegšanas aktivitātes pilnībā ir saskaņotas ar RSU darbības jomu, RSU stratēģiskajiem dokumentiem un sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm.

Detalizētāku raksturojumu un praktiskos piemērus par studiju virziena mērķa un tā īstenošanā izmantotajām mūsdienīguma un prestiža, pētniecībā balstītās augstākās izglītības studiju programmu īstenošanas, kā arī starptautiskās atpazīstamības, tai skaitā augstākās izglītības eksporta, nodrošināšanas aktivitātēm, kas skaidri apliecina studiju virziena mērķa un tā izpildes atbilstību gan RSU stratēģiskās attīstības vīzijai un virzieniem, gan sabiedrības un tautsaimniecības attīstības vajadzībām un tendencēm, skat. studiju virzienā iekļauto studiju programmu raksturojumos.

Studiju virzienā iekļautās studiju programmas

Studiju virzienā “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” RSU līdz šim ietilpa sešas studiju programmas – trīs akadēmiskās bakalaura studiju programmas, tai skaitā viena jauna studiju programma, kas izstrādāta ES Specifiskā atbalsta mērķa (SAM) 8.2.1. projekta ietvaros, divas profesionālās maģistra studiju programmas un viena doktora studiju programma:

- 1) akadēmiskā bakalaura studiju programma “Starptautiskais mārketingu un reklāma”;
- 2) akadēmiskā bakalaura studiju programma “Starptautiskais bizness un ilgtspējīga ekonomika”;

3) akadēmiskā bakalaura studiju programma “Starptautiskais bizness un jaunuzņēmumu darbība”;

4) profesionālā maģistra studiju programma “Starptautiskais bizness un tiesības”;

5) profesionālā maģistra studiju programma “Starptautiskā mārketinga un biznesa vadība”;

6) doktora studiju programma “Biznesa vadība un ekonomika”.

SAM projekta ietvaros, fragmentācijas mazināšanai tika licencēta jauna doktora studiju programma “Sociālās zinātnes”, kas apvienoja sešas līdz šim esošās doktora programmas sociālo zinātņu blokā, t.sk. iekļaujot doktora studiju programmas “Biznesa vadība un ekonomika”. Līdz 2023. gada 31. novembrim īstenojot RSU Studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānu, tiks pieņemts lēmums par šīs programmas slēgšanu.

Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

RSU pēdējos gados ir efektīvi attīstījusi pētniecības kritisko masu un pētniecības daudzveidību. 2019. gadā Zinātniskās darbības likumā noteiktajā zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā RSU sasniedza ļoti labu zinātnes novērtējumu un tika atzīta par spēcīgu starptautiska līmeņa zinātnisku institūciju (trīs balles no piecām). Starptautisko ekspertu vērtējumā īpaši atzīmēts sociālo zinātņu platformas attīstības potenciāls, kas arī tika izmantots, izstrādājot doktora studiju programmu “Sociālās zinātnes”.⁵

Rīgas Stradiņa universitātes attīstības stratēģija 2022.–2027. gadam kā vienu no horizontālajiem stratēģiskās attīstības mērķiem paredz universitātes starptautiskošanu un reputācijas veicināšanu starptautiskajā telpā. Vienlaikus jāatzīmē, ka jaunās stratēģijas pamatā kā viens no pīlāriem būs minēta digitalizācija un digitālā transformācija, kas arī būs atspoguļots jaunajā doktora studiju programmā.

Nozīmīga ir Rīgas Stradiņa universitātes Zinātniskās institūcijas attīstības stratēģija, kas paredz attīstīt zinātnisko darbību un pētniecību virknē virzienu. Viens no tiem ir doktorantu un līdz ar to jauno pētnieku skaita pieaugums, kā arī zinātnisko publikāciju, zinātnisko konferenču un zinātnisko projektu skaita un kvalitātes pieaugums. Tas ļaus universitātei ieņemt augstāku vietu starptautiskajos universitāšu reitingos, kā arī kopumā nostiprinās RSU kā zinātnes universitāti. Jaunajai doktora studiju programmai “Sociālās zinātnes” šo un citu zinātnes veicināšanas virzienu kontekstā ir izšķiroša loma – doktorantūras absolventi būs nākamā universitātes akadēmiskā personāla pamats. Tuvāko gadu laikā ieliktais pamats veidos virzienu, kādā turpmākās desmitgades dosies universitāte pētniecības un pedagoģijas jomā.

Būtiska ir starptautiskošanas un starpnozaru pētniecības virziena attīstība, kas ir jaunās sociālo zinātņu studiju programmas veidošanas pamatā. Sadarbības līgumu veidošana ar ārvalstu universitātēm, ārvalstu docētāju un pētnieku piesaistīšana pastāvīgi vai uz atsevišķiem mācību un pētniecības procesa elementiem ir uzdevums, kas tiek veiksmīgi risināts programmā.

Jaunā studiju programma RSU studiju programmu attīstības kontekstā

RSU sociālo zinātņu studiju programmu attīstībā jau šobrīd tiek novērots progress. Piemēram, 2019. gadā RSU tika atvērta pirmā angļu valodā īstenotā sociālo zinātņu programma – akadēmiskā maģistra studiju programma “Starptautiskā pārvaldība un diplomātija”, kurā 2021./2022. akadēmiskajā gadā mācības uzsāka studējošie no pieciem kontinentiem (2021. gadā notika arī pirmais šīs studiju programmas izlaidums). 2020. gadā tika licencēta un atvērta bakalaura

⁵ *International Evaluation of Scientific Institutions Activity. Panel Report: Social Science* (2021). Iegūts no: <https://www.izm.gov.lv/lv/media/10717/download> [sk. 01.02.2023.].

studiju programma angļu valodā “Starptautiskais business un jaunuzņēmumu darbība”, un 2021. gadā tika licencēta jauna maģistra studiju programma angļu valodā “Krievijas un Eirāzijas studijas”. Pēdējās divas studiju programmas ir izstrādātas un licencētas SAM 8.2.1. ietvaros. Doktora studiju programma “Sociālās zinātnes” ir likumsakarīgs solis pēctecības nodrošināšanai arī starptautisko un starpdisciplinārās kontekstā.

Jaunā studiju programma pilnībā atbilst RSU attīstības stratēģijai par doktorantūras studiju attīstību, aizstāvēto promocijas darbu skaita palielināšanu un līdz ar to pētnieku un docētāju ataudzi, kā arī zinātnisko rezultātu uzlabošanu kopumā – jo īpaši labu starpdisciplināro zinātnisko publikāciju izstrādi un jaunu zinātnisko projektu piesaisti. Šis darbību kopums palīdzēs uzlabot arī RSU starptautiskās konkurētspējas rezultātus, tostarp vietu starptautiskos augstākās izglītības iestāžu vērtējumos.

Starpdisciplinārā doktora studiju programma “Sociālās zinātnes” līdzvērtīgi atbilst visiem tiem studiju virzieniem, kuros līdz šim apvienotās programmas ir īstenotas proti:

- “Tiesību zinātne”,
- “Socioloģija, politoloģija un antropoloģija”,
- “Informācijas un komunikācijas zinātnes”,
- “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

Visos virzienos jau tiek īstenotas bakalaurs, maģistra un doktora līmeņa studiju programmas, tostarp doktora studiju programmas “Biznesa vadība un ekonomika”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Politikas zinātne”, “Socioloģija” un “Tiesību zinātne”.

Mūsdienīgu starpdisciplināro programmu attīstības potenciāls un starpdisciplinārā satura attīstība ir atkarīga no starpnozaru pētījumu veicināšanas, kuru nav iespējams sasniegt, sašaurinot virzienu izvēli. Vienlaikus atzīmējamas darba tirgus tendences un vajadzības, kas noteic starpnozaru pētījumu un studiju pieprasījumu. Dažādām tautsaimniecības nozarēm ir nepieciešami pētījumi ne tikai konkrētajā zinātnes nozarē, bet gan starpnozaru pētījumi, kas paredz plaši izmantojamas zināšanas un prasmes..

Aplūkojot gan Augstskolu likumu, gan arī Ministru kabineta 2018.gada 11.decembra noteikumu Nr.795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi” (pieejami [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)) prasības viena virziena noteikšanai doktora programmai kontekstā ar Zinātniskās darbības likumu (pieejams [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)), secināms, ka Zinātniskās darbības likuma 8. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka zinātniekam ir tiesības brīvi izvēlēties zinātnisko pētījumu virzienu un metodes. Programmas mērķis atbilstoši jaunajam doktorantūras modelim arī ir vērsts uz zinātnieku kapacitātes stiprināšanu un starpdisciplināru pētījumu attīstību. No vienas puses, Zinātniskās darbības likums paver iespēju nodrošināt zinātnieka darbību ne tikai noteiktajās zinātnes nozarēs un apakšnozarēs, bet arī zinātnes nozaru grupās. Atbilstoši Zinātniskās darbības likuma 28. panta trešās daļas 4. punktam augstskolām ir piešķirtas tiesības veikt zinātnisko darbību (izdot zinātniskus rakstus, īstenot projektus, līgumpētījumus utt.) zinātnes nozaru grupās atbilstoši augstskolas dibinātāja noteiktajai augstskolas stratēģiskajai specializācijai. Proti, Zinātniskās darbības likums pēc būtības atbalsta starpdisciplināru, starpnozaru pētījumu pieeju, īpaši paverot iespēju izmantot zinātnes nozaru grupas virziena attīstību pētniecībā. Arī jauns augstskolu tipoloģijas modelis uzsver to, ka daļījums zinātņu nozaru grupās nestiprina starpdisciplināru programmu attīstību. Savukārt, no otras puses, gan Augstskolu likums, gan arī Ministru kabineta 2018.gada 11.decembra noteikumi Nr.795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi” sašaurina attiecīgās iespējas, nosakot saturisko ierobežojumu studiju virziena veidā.

Arī Ministru kabineta 2022. gada 27. septembra noteikumi Nr. 595 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm” stiprina starpdisciplināru zinātnes attīstību. Proti, noteikumos ir paredzēta iespēja darboties zinātnes nozares grupas ietvaros, pat vēl

vairāk, attīstot starpnozaru sociālās zinātnes, kas īpaši paredzēts šo noteikumu, piemēram, 5.9.punktā.

Atbilstoši konceptuālajam ziņojumam “Par jauna doktorantūras modeļa ieviešanu Latvijā” doktorantūras galvenais elements ir oriģināls zinātnisks pētījums vai doktora teorētiskais pētījums, kuru veic doktors. Līdz ar to, doktora studiju programmas nevar tikt pielīdzinātas bakalaura un maģistra studiju programmām. Arī to vērtēšana pēc būtības nevar notikt pēc principiem, kas līdzīgi maģistra vai bakalaura programmām.

RSU, izstrādājot jaunu programmu, balstoties uz jauno doktorantūras modeli, apliecina, ka virzienu noteikšana neveicina pētniecību un tās attīstību, neskatoties uz to, ka pētniecība ir doktora studiju programmu pamatā.

Ziņojumā ir norādīts, ka normatīvais regulējums jaunas doktora studiju programmas licencēšanai ārpus studiju virziena un doktorantūras skolas ietvarā stāsies spēkā no 2022. gada, savukārt normatīvais regulējums doktorantūras skolas akreditācijai – no 2025. gada. Izstrādājot programmu, RSU vadījies no jaunā modeļa, kas tikai stiprinās pētniecību un doktora studijas kopumā. Taču, šobrīd starp jauno modeli un esošo regulējumu pastāv vairāki riski, kas saistīti ar programmas uzbūvi un ideju. Ja šobrīd programma ir centrēta uz pētniecības attīstību un oriģinālu, starpdisciplināru zinātnisko pētījumu radīšanu, tad, pielāgojot programmu šobrīd spēkā esošajām prasībām, zūd programmas ideja, kas balstīta uz jauno doktorantūras modeli.

Kā ir atzinusi IZM 2022.gada 13.jūnija vēstulē Nr. 4-6e/22/1760, izstrādājot un arī licencējot jauno studiju programmu, RSU *pilotē* ministrijas īstenotās reformas projekta ietvaros, kas arī uzliek lielu atbildību programmas īstenošanā.

RSU savā darbības praksē pārbauda minēto reformu konceptos ietvertu risinājumu funkcionēšanu praksē. Proti, iegūtajiem secinājumiem, kā arī izstrādātajiem priekšlikumiem, atbilstoši labas pārvaldības principā balstītai pieejai, būtu jākalpo trūkumu novēršanai konkrētas jomas ietvaros, tiem jābūt izmantojamiem tostarp arī regulējuma pilnveidošanai.

Būtu atzīmējams arī ka tiesību akta projekta "Grozījumi Augstskolu likumā" sākotnējās ietekmes (*ex-ante*) novērtējuma ziņojums (anotācija), norādot doktora programmu līmeņa problemātiku, IZM ir norādījusi, ka akreditējot doktora studiju programmu studiju virziena ietvaros, doktora studiju programmas akadēmiskā vide netiek atbilstoši novērtēta. Doktora studiju programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla, tostarp promocijas darba vadītāju, kompetences un prasmju līmenis dažādās augstskolās atšķiras. Doktora studiju programmu pārvaldība un uzraudzība atkarībā no augstskolas pieejas notiek vai nu augstskolas, vai tās struktūrvienības līmenī, vai arī atsevišķas doktora studiju programmas ietvaros. Decentralizētās pieejas dēļ vērojamas dažādas atšķirības doktora studiju programmu pārvaldībā, uzraudzībā un, secīgi, arī kvalitātē pat vienā augstskolā. Doktorantūrā netiek veicināta plaši izmantojamo prasmju apguve, kas ietekmē personu ar doktora grādu konkurētspēju darba tirgū. Valstī nav vienotas izpratnes par personu ar doktora grādu zināšanām un prasmēm. Tādējādi būtu vērtējama doktora programmu akreditācija ārpus studiju virzieniem. Likuma anotācijā vienlaikus norādīts, ka grozījumu projekts veicinās to, ka Doktorantūras skolas nodrošinās doktorantiem studiju kursus plaši izmantojamo prasmju apguvei neatkarīgi no doktora studiju programmas studiju virziena, tādējādi uzlabojot personu ar doktora grādu konkurētspēja darba tirgū. Tādējādi jau šobrīd tiek strādāts pie studiju virzienu decentralizācijas doktora programmu līmenī.⁶ Anotācijā pamatoti norādīts, ka pašreizējais regulējums kavē starpnozaru zinātniskos pētījumus, īpatnējās recenzēšanas procedūras dēļ neveicina pētniecības izcilību, kā arī kavē starptautisku kopīgu doktora studiju programmu izveidi un īstenošanu, ņemot vērā, ka to ir grūti pielīdzināt doktora grāda piešķiršanas procesam citās valstīs.

⁶ Projekta ID 22-TA-1113 “Grozījumi Augstskolu likumā”. Anotācija. Izglītības un zinātnes ministrija. Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/ef7dda9f-6678-47b5-9a87-e4141f77890e (skatīts 04.01.2023.)

Taču, ņemot vērā esošās tehniskās normatīvo aktu prasības, RSU ir jānosaka tikai viens studiju virziens. Tādejādi vienojošais, jeb bāzes studiju virziens ir “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

Izm savā 2022. gada 13. jūnija atbildes vēstulē RSU Nr. 4-6e/22/176 ir norādījusi, ka augstskola pati lemj, uz kura studiju virziena bāzes studiju programma var vislabāk īstenot attīstības potenciālu un starpdisciplinārā satura attīstību. RSU izvēlētais virziens kopumā ir horizontālais elements sociālo zinātņu hierarhiskajā sistēmā. Neatkarīgi no tā kurā zinātnes nozarē vai apakšnozarē tiek veikta izpēte, tiek attīstīts oriģināls pētījums, ņemot vērā nacionālo, ES un starptautisko tiesību regulējumu kopumā.

Kopumā visas StP apakšprogrammas saturiski iekļaujas StP kā tās organiskas sastāvdaļas un atbilst zinātņu nozaru grupai “Sociālās zinātnes”. RSU izvērtējot jaunās starpdisciplinārās programmas īstenošanai nepieciešamos resursus un attīstības potenciālu, secinājusi, ka studiju virziens uz kura balstīsies DSP “Sociālās zinātnes” un kas vislabāk palīdzēs īstenot StP attīstības potenciālu un nodrošināt starpdisciplinārā satura attīstību ir studiju virziens “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” korelācija ar jauno doktora studiju programmu “Sociālās zinātnes”

Studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” ietvarā tika izstrādāta jauna starpdisciplinārā doktora studiju programma “Sociālās zinātnes”. Programmas izstrāde tika balstīta tai skaitā uz studiju virziena mērķa realizēšanu, kas vērsts uz augsti kvalificētu speciālistu sagatavošanu ekonomikas un uzņēmējdarbības vadības jomā Latvijai, Eiropas Savienībai un visai pasaules sabiedrībai un tās pārvaldības procesiem starpnozaru mijiedarbības perspektīvas nodrošināšanai (proti, zinātnes nozaru fundamentālo un praktisko pētījumu rezultātus).

Jaunā doktora StP, ņemot vērā tās izvēlēto studiju virzienu, paredz šādus uzdevumus:

- 1) nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt inovatīvu starpdisciplināru un dinamisku pieeju pētniecībā, paplašinot zinātniski pētnieciskajam darbam nepieciešamās kompetences, lai veiktu nozarē nozīmīgus, oriģinālus un inovatīvus pētījumus, palielinātu zinātnisko izcilību labos starptautiskos žurnālos publicētu zinātnisko rakstu līmeni;
- 2) nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci starpnozaru integrācijas perspektīvā, kas sekmē zināšanu izplatīšanu sabiedrībā nacionālā un starptautiskā mērogā, kā arī veicina transversālo prasmju stiprināšanu;
- 3) nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, lai īstenotu un vadītu starptautiskiem kritērijiem atbilstošus pētnieciskus un attīstības projektus nacionālā un starptautiskā mērogā, tostarp lietojot jaunas digitālas prasmes nozarei aktuālās pētniecības jomās.

Minētie uzdevumu skaidri atspoguļo atbilstību vairākiem studiju virzieniem, bet tai skaitā arī virzienam “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

Lai nodrošinātu doktora studiju programmas saturisko kvalitāti, kā arī tās atbilstību izvēlētajam studiju virzienam, tika iesaistīti vairāki augstas kvalitātes profesionāļi, LZP eksperti atbilstošajā zinātnes nozarē.

Informācija par LZP ekspertiem, kas tiks iesaistīti DSP “Sociālās zinātnes” realizācijā

Attiecībā uz DSP “Sociālās zinātnes” realizāciju studiju virzienā “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” ir svarīgi pievērst uzmanību gan LZP ekspertu skaitam, gan arī studiju virzienā aizstāvēto promocijas darbu skaitam. Līdz ar to, norādām uz to, ka attiecīgajā virzienā pārstāvēto LZP ekspertu skaits ir pietiekams, lai nodrošinātu promocijas procesa realizāciju, kā arī pašas StP realizāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Vārds/uzvārds	Studiju kurss DSP “Sociālās zinātnes”	LZP statusa termiņš
Andrejs Cekuls	Sociālekonomisko procesu attīstības tendences: biznesa vadība un ekonomika	03.11.2024.
Anželika Berķe-Berga	Sociālekonomisko procesu attīstības tendences: biznesa vadība un ekonomika	03.09.2023.
Dzintra Atstāja	Zinātniskā rakstīšana un zinātniskā komunikācija	06.01.2024.
Henrijs Kaļķis	Sociālekonomisko procesu attīstības tendences: biznesa vadība un ekonomika	29.07.2022.
Inna Dovladbekova	Sociālekonomisko procesu attīstības tendences: biznesa vadība un ekonomika	02.12.2023.
Jeļena Šalkovska	Sociālekonomisko procesu attīstības tendences: biznesa vadība un ekonomika	19.02.2023.
Tatjana Muravska	Sociālekonomisko procesu attīstības tendences: biznesa vadība un ekonomika, Promocijas eksāmens zinātnē un izvēlētās zinātnes nozarē un apakšnozarē, Pastāvīgais zinātniski pētnieciskais darbs (dalības vasaras skolās, zinātniskajos projektos ar promocijas darbu saistītajā tēmā, dalība doktorantūras skolās, ārvalstu pieredzes apmaiņas programmās u.c.), Zinātnisko rezultātu izplatīšana, Promocijas darba izstrāde, Pastāvīgā pedagoģiskā darbība	07.10.2023.

Atzīmējot studiju virziena “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” attīstību doktorantūras studiju kontekstā jāpiemin [informācija](#) par aizstāvētajiem promocijas darbiem, kas arī norāda uz studiju virzienā īstenotās pētniecības attīstības tendencēm. Proti, 2022.gada un 2023.gadā studiju virzienā “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība” tika aizstāvēti divi promocijas darbi:

1. “Integrēta pieeja nodokļu optimizācijai Latvijā”. Aizstāvēts: 10.01.2023.
2. “Elektroenerģijas pieprasījuma reakcijas mehānisma attīstības veicināšana ar atjaunīgo energoresursu integrāciju un patērētāju iesaisti Latvijā”. Aizstāvēts: 07.07.2022.

No minētā secināms, ka doktora studiju programma “Sociālās zinātnes” atbilst studiju virzienam “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”.

1. Studiju programmas raksturojošie parametri

1.1. Studiju programmas parametri

1. tabula. StP parametri

1.	Studiju programmas nosaukums	Akadēmiskā doktora studiju programma “Sociālās zinātnes”	
2.	Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Academic Doctoral Study Programme “Social sciences”	
3.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	EKI 8. līmenis, apakšprogrammas: 51380 – Tiesību zinātne 51312 – Politikas zinātne 51314 – Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs 51321 – Komunikācijas kultūra un multimediji 51345 – Veselības vadība 51345 – Biznesa vadība un ekonomika	
4.	Studiju programmas zinātnes nozare (attiecināms uz doktora studiju programmām)	<i>Sociālās zinātnes (Social sciences)</i>	
5.	Studiju programmas veids	<i>Akadēmiska doktora studiju programma</i>	
6.	Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (NKI/EKI)	8 EKI	
7.	Studiju programmas apjoms (KP, rekomendējoši arī ECTS)	176 KP (264 ECTS)	
8.	Īstenošanas forma, veids, ilgums (ja nepilni gadi, norādīt mēnešos) un īstenošanas valoda		
	pilna laika klātie	4 gadi	<i>Latviešu un angļu</i>
	pilna laika neklātie	-	-
	nepilna laika klātie	-	-
	nepilna laika neklātie	-	-
	nepilna laika tālmācība	4 gadi un 6 mēneši	<i>Latviešu un angļu</i>
9.	Īstenošanas vieta	<i>Rīgas Stradiņa universitāte, Dzirciema iela 16, Rīga, LV-1007</i>	
10.	Uzņemšanas prasības	1. Tiesību zinātne: akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds tiesību zinātnēs vai tam pielīdzināma augstākā izglītība. Reflektantiem ar maģistra grādu vai tam pielīdzinātu grādu citā sociālo zinātņu nozarē, citā nozaru grupā ir jākāro iestājpārbaudījums. 2. Politikas zinātne: akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds politikas	

	<p>zinātnē vai tam pielīdzināma augstākā izglītība. Reflektantiem ar maģistra grādu vai tam pielīdzinātu grādu citā sociālo zinātņu nozarē, citā nozaru grupā ir jākārto iestājpārbaudījums.</p> <p>3. Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs: akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds sociālajā antropoloģijā, socioloģijā, sociālajā darbā vai tam pielīdzināma augstākā izglītība. Reflektantiem ar maģistra grādu vai tam pielīdzinātu grādu citā sociālo zinātņu nozarē, citā nozaru grupā ir jākārto iestājpārbaudījums.</p> <p>4. Komunikācijas kultūra un multimediji: akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds plašsaziņas līdzekļos un komunikācijā vai tam pielīdzināma augstākā izglītība. Reflektantiem ar maģistra grādu vai tam pielīdzinātu grādu citā sociālo zinātņu nozarē, citā nozaru grupā ir jākārto iestājpārbaudījums.</p> <p>5. Veselības vadība: akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds veselības aprūpe, veselības vadībā vai tam pielīdzināts grāds. Reflektantiem ar maģistra grādu vai tam pielīdzinātu grādu citā sociālo zinātņu nozarē, citā nozaru grupā ir jākārto iestājpārbaudījums.</p> <p>6. Biznesa vadība un ekonomika: akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds sociālajās zinātnēs, ekonomikā, komerczinībās, vadības zinātnē, darba aizsardzībā vai tam pielīdzināts grāds. Reflektantiem ar maģistra grādu vai tam pielīdzinātu grādu citā sociālo zinātņu nozarē, citā nozaru grupā ir jākārto iestājpārbaudījums.</p> <p>Ja iepriekšējā izglītība iegūta citā zinātņu nozarē nekā norādīts iepriekš, tad reflektantam jākārto iestājpārbaudījums - pārrunas. Iestājpārbaudījums tiek organizēts</p>
--	---

		<p>pārrunu formā (pārrunu norise tiek ierakstīta un ieraksts tiek uzglabāts trīs mēnešus). Pārbaudījumā tiek noskaidrotas reflektanta zināšanas par sociālo zinātņu metodoloģiju un pētniecības metodēm, kā arī par aktuālajām problēmām un pētījumu virzieniem attiecīgās apakšprogrammas zinātnes nozarē.</p> <p>Studijām angļu valodā visās apakšprogrammās angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.</p>
11.	Piešķiramais grāds, profesionālā kvalifikācija vai grāds un profesionālā kvalifikācija, t.s. specializācija (ja piemērojams)	Zinātnes doktora grāds zinātnes doktore (-s) (Ph. D.) sociālajās zinātnēs
12.	Profesijas standarts, tā apstiprināšanas gads (ja piemērojams)	-
13.	Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	<i>Promocijas darbs</i>
14.	Studiju programmas direktors/-e	<i>Karina Palkova Ph.D.</i>

1.2. Studiju programmas mērķis

RSU doktora studiju programmas “Sociālās zinātnes” mērķis ir piedāvāt iekļaujošas un ilgtspējīgas izglītības iespējas tādējādi sniedzot ieguldījumu sabiedrības attīstībā, nodrošinot iespēju talantīgiem un motivētiem studējošajiem īstenot inovatīvus individuālā zinātniskajā darbā balstītus pētījumus starpnozaru sociālajās zinātnēs, risināt jautājumus, kas prasa daudzšķautņainu pieeju paplašinot sociālo zinātņu nozaru tradicionālās robežas, uzsverot dinamisku pieeju pētniecībā tiesību zinātnes, politikas zinātnes, uzņēmējdarbības, veselības vadības, komunikācijas, socioloģijas, sociālās antropoloģijas un sociālā darba nozarēs.

StP sniegs iespēju studējošajiem radīt jaunas zināšanas, attīstīt jaunas pētniecības pieejas un metodes, attīstīt spējas un prasmes izmantot dažādu disciplīnu pieejas un metodes, vadīt zinātniskos projektus. Studējošie iegūs praksi zinātniskajā komunikācijā, eksperta viedokļa formulēšanā un komunikēšanā ar dažādām auditorijām. StP ir veidota, ievērojot mūsdienu izaicinājumus un akadēmiskās vides attīstības likumsakarības, un tā piedāvā dažādu zinātņu nozaru papildinātību un integrāciju, attīstot katrai nozarei unikālo vai starpnozaru pētniecisko programmu un projektu plašu spektru.

StP studiju procesā rada priekšnosacījumus plaši izmantojamu zinātnisko kompetenču apguvei, sekmē spējas kritiski izvērtēt zinātnes iespējas un ierobežojumus, veicina doktoranta atbildību par savu darbību un izvēlēto zinātnes nozari.

Doktora studiju programmas “Sociālās zinātnes” apakšprogrammu mērķi un uzdevumi

Apakšprogramma “Tiesību zinātne”

Mērķis:

Sagatavot augsta līmeņa tiesību zinātnes speciālistus, kas spējīgi juridiska rakstura problēmas analizēt starpdisciplināri mainīgos sociālos apstākļos un sniegt tiesisku un inovatīvu šo problēmu risinājumu, piedāvājot samērīgas un sabiedrības interesēm atbilstošas tiesiskā regulējuma attīstības idejas.

Uzdevumi:

1. Padziļināt zināšanas par tiesiskā regulējuma starpdisciplināritāti, tiesību normu interpretēšanu veicot to vienlaikus no vairākiem aspektiem dažādās tiesību zinātnes apakšnozarēs.
2. Attīstīt prasmes vienas problēmas risinājumu piedāvāt, raugoties no vairākām tiesību zinātnes apakšnozarēm, kā arī prasmes izstrādāt inovatīvus un zinātniski pamatotus pētījumus par tiesiskā regulējuma atbilstību sabiedrības vajadzībām un piedāvāt jaunas koncepcijas par tiesiskā regulējuma pilnveidošanas virzieniem.
3. Izkopt zinātniskās diskusijas un prezentēšanas prasmes, piedaloties diskusijās gan ar nozares profesionāļiem, gan sabiedrību, prezentējot pētījumus par sabiedrībai nozīmīgiem jautājumiem.

Apakšprogramma “Politikas zinātne”

Mērķis:

Sagatavot politikas teorijā un starptautiskajā politikā augsti kvalificētus un inovatīvos projektos iesaistītus pētniekus, augstskolu mācītbspēkus un politisko institūciju analītiķus.

Uzdevumi:

1. Veicināt doktorantiem iespēju iegūt inovatīvu pētniecībā balstītu izglītību politikas zinātnē ar uzsvāru uz starpdisciplināritāti.
2. Nodrošināt doktorantiem iespēju iekļauties starptautisko sadarbību politikas zinātnes tīklojumos, lai atvieglotu ceļu uz augstvērtīgām starptautiskām publikācijām.
3. Attīstīt iespēju patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, īstenojot nacionālus un starptautiskus politikas zinātnē balstītus un starpdisciplinārus pētniecības projektus.

Apakšprogramma “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”

Mērķis:

Sagatavot sociālantropologus, sociālos darbiniekus un sociologus, kuri pēc studiju beigšanas spēj iesaistīties praktisku problēmu izpētē un risināšanā nacionālajā un starptautiskajā līmenī, strādājot akadēmiskajā darbā un pētniecībā, kā arī konsultējot nevalstiskajās un biznesa organizācijās, vienlaikus nodrošinot zinātnisku izcilību apakšnozarē.

Uzdevumi:

1. Nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt inovatīvu starpdisciplināru un dinamisku pieeju pētniecībā sociālajā antropoloģijā, sociālajā darbā un socioloģijā, kā arī veikt nozarē nozīmīgus, oriģinālus un inovatīvus pētījumus, kas ļautu palielināt zinātnisko izcilību apakšprogrammas ietvaros.
2. Nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci un ekspertīzi patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, lai īstenotu un vadītu starptautiskiem kritērijiem atbilstošus pētnieciskus un attīstības projektus.

Apakšprogrammu rezultāti atbilst DSP “Sociālās zinātnes” rezultātiem, kas likumsakarīgi attiecināmi gan plašāk uz sociālo zinātņu grupu kopumā, gan šaurāk uz apakšprogrammām.

Apakšprogramma “Komunikācijas kultūra un multimediji”

Mērķis:

Darīt iespējamus modernus, komparatīvus un inovatīvus komunikācijas pētījumus, kā arī attīstīt studējošo prasmes kritiski vērtēt mezo un makro līmeņa komunikācijas procesus un sniegt rekomendācijas politikas veidotājiem un īstenotājiem.

Uzdevumi:

1. Nodrošināt doktorantiem iespēju apgūt daudzveidīgās komunikācijas teorijas paradigmas un vairoto viņu kompetences to pielietošanai empīrisku datu vākšanā, apstrādē, interpretācijā un prezentācijā.
2. Nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci pārnest teorētiskās atziņas komunikācijas procesu praktiskajā organizēšanā mezo un makro līmenī.
3. Veicināt doktorantu iespēju iegūt kompetenci integrēt lokālos teorētiskos un praktiskos pētījumus komunikācijas jomā starptautiskajā kontekstā.

Apakšprogramma “Veselības vadība”

Mērķis:

Dot iespēju motivētiem studējošajiem īstenot inovatīvus pētījumus veselības vadības zinātnes jomā, risināt veselības sektora konceptuālos jautājumus, rast risinājumus mūsdienu veselības sektora izaicinājumiem starpdisciplināras pieejas kontekstā.

Uzdevumi:

1. Nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt un attīstīt uz pierādījumiem balstītas pētniecības zināšanas veselības vadības jomā, apgūt zinātniski pētnieciskajam darbam nepieciešamās kompetences, lai veiktu nozīmīgus, oriģinālus un datus balstītus inovatīvus pētījumus veselības jomas pārvaldības jautājumu risināšanai un palielinātu zinātnisko izcilību labos starptautiskos žurnālos publicētu zinātnisko rakstu līmenī;
2. Nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci veselības pārvaldības jautājumu zinātniskā pamatošanā, zināšanu radīšanā un izplatīšanā sabiedrībā nacionālā un starptautiskā mērogā;
3. Nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, lai īstenotu un vadītu starptautiskiem kritērijiem atbilstošus pētnieciskus un attīstības projektus nacionālā un starptautiskā mērogā, tostarp lietojot jaunas digitālās prasmes veselības sektoram aktuālās pētniecības jomās.

Apakšprogramma “Biznesa vadība un ekonomika”

Mērķis:

Sagatavot akadēmiski izglītotus un konkurētspējīgus ekspertus un pētniekus uzņēmējdarbības vadībā un ekonomikā ar Latvijas nacionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim atbilstošām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, rezultātā iegūstot starptautiski atzītu *Ph. D.* Veicināt zinātniskās izcilības un pētniecības paaugstināšanu nacionālajā un starptautiskajā mērogā.

Uzdevumi:

1. Veicināt zinātniskās izcilības un pētniecības paaugstināšanu apakšprogrammas jomā.
2. Nodrošināt iespēju doktorantiem attīstīt starptautiski salīdzināmu kompetenci ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā.
3. Nodrošināt pilno mācību cikls bakalaura – maģistra – doktora studijas uzņēmējdarbības vadībā RSU.
4. Nodrošināt doktora studiju apakšprogrammu kā atvērtu starpdisciplinārai pētniecībai fokusējoties uz biznesa vadības un ekonomikas internacionalizāciju.

1.3. Studiju programmas uzdevumi

1) nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt inovatīvu starpdisciplināru un dinamisku pieeju pētniecībā, paplašinot zinātniski pētnieciskajam darbam nepieciešamās kompetences, lai veiktu nozarē nozīmīgus, oriģinālus un inovatīvus pētījumus, palielinātu zinātnisko izcilību labos starptautiskos žurnālos publicētu zinātnisko rakstu līmenī;

2) nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci starpnozaru integrācijas perspektīvā, kas sekmē zināšanu izplatīšanu sabiedrībā nacionālā un starptautiskā mērogā, kā arī veicina transversālo prasmju stiprināšanu;

3) nodrošināt doktorantiem iespēju iegūt kompetenci patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, lai īstenotu un vadītu starptautiskiem kritērijiem atbilstošus pētnieciskus un attīstības projektus nacionālā un starptautiskā mērogā, tostarp lietojot jaunas digitālas prasmes nozarei aktuālās pētniecības jomās.

1.4. Sasniedzamie studiju rezultāti

Ja studiju virziena ietvaros tiek īstenota kopīgā studiju programma, tad novērtēšanas ietvaros tiek izvērtēta novērtējamās augstskolas/ koledžas īstenotā kopīgās studiju programmas daļa.

2. tabula. Plānotie studiju programmas “Sociālās zinātnes” rezultāti

Studiju programmas rezultāts	Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenis
1. Zinātnes doktora līmenī pārzina, izprot, konstruktīvi un kritiski izvērtē un lieto aktuālākās zinātniskās teorijas un atziņas, pārvalda pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodes ne tikai izvēlētajā zinātnes nozarē, bet arī starpdisciplinārā līmenī , tādējādi radot daudzpusīgu pieeju vairāku disciplīnu tematisko jomu izpētei jaunrades pētījumu veikšanai	8-Z-001 – spēj parādīt, ka pārzina un izprot aktuālākās zinātniskās teorijas un atziņas, pārvalda pētniecības metodoloģiju un mūsdienu pētniecības metodes attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesionālajā jomā un dažādu jomu saskarē
2. Kritiski analizējot, diferencējot, klasificējot, sintezējot, salīdzinot, spēj inovatīvi risināt pētnieciskus uzdevumus starpnozaru līmenī , patstāvīgi identificēt, formulēt un izskaidrot zinātniski unikālu pētījuma ideju, plānot, izstrādāt un īstenot nacionālus un pārnacionālus zinātniskos projektus	8-K-001 – spēj, veicot patstāvīgu, kritisku analīzi, sintēzi un izvērtēšanu, risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus, patstāvīgi izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un vadīt liela apjoma zinātniskus, tostarp starptautiskus, projektus
3. Patstāvīgi attīsta jaunu, radošu izpratni par esošajām zināšanām, rada un pamato jaunas pieejas , izstrādā oriģinālu pētījumu – promocijas darbu –, sniedzot ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā starpdisciplinārajā perspektīvā, kā arī rūpējas par šo zināšanu lietojumu praksē	8-P-001 – spēj patstāvīgi izvērtēt un izvēlēties zinātniskiem pētījumiem atbilstošas metodes, ir veicis ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā vai devis jaunu izpratni esošajām zināšanām un to lietošanai praksē, īstenojot būtiska apjoma oriģinālu pētījumu, no kura daļa ir starptautiski citējama publikāciju līmenī

4. Prezentē zinātniskās pētniecības rezultātus nacionālā un starptautiskā līmenī, sagatavo starptautiski citējamās zinātniskās publikācijas, piedalās konferencēs, attīsta zinātnes un digitālās prasmes akadēmiskajā darbībā un zinātniskajā komunikācijā , nodrošina sabiedrības informēšanu un izpratnes veicināšanu par pētniecību un tās rezultātiem	8-P-001 – spēj gan mutiski, gan rakstiski komunicēt par savu zinātniskās darbības jomu (savu nozari) ar plašākām zinātniskajām aprindām un sabiedrību kopumā
5. Izprot un kritiski izvērtē zinātnes potenciālu un ierobežojumus, kā arī personīgo atbildību par savu darbību un zinātnes nozari starpdisciplinārā līmenī	8-K-001 – spēj, veicot patstāvīgu, kritisku analīzi, sintēzi un izvērtēšanu, risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus, patstāvīgi izvirzīt pētījuma ideju, plānot, strukturēt un vadīt liela apjoma zinātniskus, tostarp starptautiskus, projektus
6. Spēj patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, gūt zinātnes nozares starptautiskiem kritērijiem atbilstošus sasniegumus, piedalīties vai vadīt pētnieciskus uzdevumus dažādās organizācijās , kurās nepieciešamas pētnieka zināšanas un prasmes	8-P-001 – spēj patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, īstenojot zinātniskus projektus, gūstot zinātnes nozares starptautiskiem kritērijiem atbilstošus sasniegumus, vadīt pētnieciskus vai attīstības uzdevumus uzņēmumos, iestādēs un organizācijās, kur nepieciešamas plašas pētnieciskas zināšanas un prasmes
7. Pārzina un spēj piedāvāt jaunas digitālās prasmes , savienojot tās pedagoģiski un pētnieciski digitālajā kompetencē, izvēlēties tehnoloģijas un tehnoloģiskos risinājumus pedagoģisko un pētniecisko mērķu sasniegšanā	8-P-001 – spēj patstāvīgi izvērtēt un izvēlēties zinātniskiem pētījumiem atbilstošas metodes, ir veicis ieguldījumu zināšanu robežu paplašināšanā vai devis jaunu izpratni esošajām zināšanām un to lietošanai praksē, īstenojot būtiska apjoma oriģinālu pētījumu, no kura daļa ir starptautiski citējamu publikāciju līmenī

Studiju rezultātu izstrādes laikā rezultāti tika kartēti atbilstoši Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (kas atbilst Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu aprakstiem) 8. līmeņa zināšanu, prasmju un kompetenču aprakstiem (sk. 8. pielikumu “Studiju kursu kartējums studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai DSP “Sociālās zinātnes”). Katrs no studiju kursiem paredz sasniegt 2–6 definētos studiju rezultātus.

DSP “Sociālās zinātnes” piedāvā apakšprogrammas, kas primāri fokusētas un RSU stratēģiski atbalstāmajām jomām. Programmas ietvaros tiek izveidotas sešas studiju apakšprogrammas, kas ir DSP “Sociālās zinātnes” sastāvdaļa un pamatā atbilst sociālo zinātņu grupai.

2. Studiju programmas aktualitāte

2.1. Īss studiju programmas raksturojums, tajā skaitā norādot studiju programmas izveides pamatojums, atbilstība nozares tendencēm Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē.

Īstenojot 2018. gadā pieņemto RSU Studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānu, kas izstrādāts projekta “Studiju programmu fragmentācijas mazināšana un studiju internacionalizācijas veicināšana Rīgas Stradiņa universitātē”⁷ ietvaros, 2022. gadā tika izveidota DSP “Sociālās zinātnes” apvienojot piecas līdz šim efektīvi darbojušās doktora programmas. Doktora StP “Sociālās zinātnes” ir veidota sadarbībā ar nozares ekspertiem, iesaistot akadēmisko personālu, vispārējo personālu, studējošo pārstāvjus un ārvalstu ekspertus.

RSU pēdējos gados ir efektīvi attīstījusi pētniecības kritisko masu un pētniecības daudzveidību – 2019. gadā Zinātniskās darbības likumā noteiktajā zinātnisko institūciju darbības starptautiskajā novērtējumā RSU sasniedza ļoti labu zinātnes novērtējumu un tika atzīta par spēcīgu starptautiska līmeņa zinātnisku institūciju (trīs balles no piecām). Starptautisko ekspertu vērtējumā īpaši atzīmēts sociālo zinātņu platformas attīstības potenciāls, kas arī tika izmantots, izstrādājot DSP “Sociālās zinātnes”.⁸

Rīgas Stradiņa universitātes attīstības stratēģija 2017.–2021. gadam (StP raksturojuma sagatavošanas laikā jaunā stratēģija vēl atradās izstrādes procesā) kā vienu no horizontālajiem stratēģiskās attīstības mērķiem paredzēja universitātes starptautiskošanu un reputācijas veicināšanu starptautiskajā telpā.⁹ Vienlaikus jāatzīmē, ka jaunās stratēģijas pamatā kā viens no pīlāriem ir minēta digitalizācija un digitālā transformācija, kas arī būs atspoguļots jaunajā doktora studiju programmā.

Nozīmīga ir Rīgas Stradiņa universitātes Zinātniskās institūcijas attīstības stratēģija, kas paredz attīstīt zinātnisko darbību un pētniecību virknē virzienu. Viens no tiem ir doktorantu un līdz ar to jauno pētnieku skaita pieaugums, kā arī zinātnisko publikāciju, zinātnisko konferenču un zinātnisko projektu skaita un kvalitātes pieaugums. Tas ļaus universitātei ieņemt augstāku vietu starptautiskajos universitāšu reitingos, kā arī kopumā nostiprinās RSU kā zinātnes universitāti. Jaunajai DSP “Sociālās zinātnes” šo un citu zinātnes veicināšanas virzienu kontekstā ir izšķiroša loma – doktorantūras absolventi būs nākamā universitātes akadēmiskā personāla pamats. Tuvāko gadu laikā ieliktais pamats veidos virzienu, kādā turpmākās desmitgades dosies universitāte pētniecības un pedagoģijas jomā.

Būtiska ir starptautiskošanas un starpnozaru pētniecības virziena attīstība, kas ir jaunās sociālo zinātņu studiju programmas veidošanas pamatā. Sadarbības līgumu veidošana ar ārvalstu universitātēm, ārvalstu docētāju un pētnieku piesaistīšana pastāvīgi vai uz atsevišķiem studiju un pētniecības procesa elementiem ir uzdevums, kas tiek veiksmīgi risināts programmā.

RSU stratēģijas vidējā termiņa mērķis ir piedāvāt un realizēt plašu universitātes akadēmisko un profesionālo izglītību, kā arī pētnieciskā darba iespējas vairākos virzienos, tai skaitā sociālajās zinātnēs. RSU ir trīs pētniecības platformas: Sociālās zinātnes, Medicīna, Sabiedrības veselība.

Platforma “Sociālās zinātnes”

Attīstot šo platformu, vairāku gadu garumā tika stiprināta nepieciešamā materiālā bāze sociālo zinātņu blokā atsevišķi neizdalot apakšnozares, bet gan ņemot vērā augstākās izglītības tendences jaunā doktorantūras modeļa un pētniecības attīstībā, uzsvaru liekot uz starpnozaru raksturojošo materiālo pētniecības bāzi.

⁷ Projekts “Studiju programmu fragmentācijas mazināšana un studiju internacionalizācijas veicināšana Rīgas Stradiņa universitātē” (projekta Nr. 8.2.1.0/18/A/014, darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība” 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu” otrās projektu iesniegumu atlases kārtā (turpmāk – SAM 8.2.1.).

⁸ *International Evaluation of Scientific Institutions Activity. Panel Report: Social Science* (2021). Iegūts no: <https://www.izm.gov.lv/lv/media/10717/download> [sk. 01.02.2022.].

⁹ *Rīgas Stradiņa universitātes attīstības stratēģija 2022.–2027. gadam. Konsolidētā versija* (2022). https://www.rsu.lv/sites/default/files/docs/rsu_strategija_2027_kopsavilkums.pdf [sk. 06.04.2022.].

Sociālo zinātņu platformas vīzija ir kļūt par vadošo izglītības un pētniecības centru Ziemeļeiropā, pētot starptautiskās attiecības, stratēģisko komunikāciju, digitālo ekonomiku un mākslīgo intelektu, kā arī starta uzņēmējdarbību Eirāzijas reģionā. Attiecīgi, galvenie Sociālo zinātņu platformas pētniecības virzieni:

- starptautiskās attiecības un politika,
- starptautiskā uzņēmējdarbība un ekonomiskā attīstība,
- starptautiskā un nacionālā tiesiskā sistēma un tiesību akti,
- stratēģiskā komunikācija un sociālā antropoloģija.³

Minētie mērķi attiecīgi tiek atspoguļoti jaunajā DSP, kas tiešā veidā pakārtota Sociālo zinātņu platformas mērķu sasniegšanai, proti, koncentrēt RSU resursus, lai veiktu izcilu pētniecību un sniegtu starptautiski atzītu zinātnisko ekspertīzi un rekomendācijas valsts un starptautiskā līmenī sociālo zinātņu jomā. Viens no stratēģiskajiem RSU virzieniem ir sociālo zinātņu attīstība starpdisciplinārā perspektīvā. DSP tiek koncentrēta uz pārnozaru pētniecību, uzmanību vēršot nevis uz apakšnozaru spēcīgu definējumu, bet gan uz nozaru un apakšnozaru ciešu mijiedarbību tieši nozaru grupas ietvaros. Proti, programma tiek fokusēta uz zinātnes nozares grupu “Sociālās zinātnes” stiprinot pētniecības rezultātus ar apakšnozaru palīdzību.⁴

Ņemot vērā minēto, doktora studiju programma tiek izstrādāta koncentrējoties uz starpdisciplināritāti un nozares grupas “Sociālās zinātnes” ietvaros, tā atbilst augstskolas attīstības stratēģijai un RSU Sociālo zinātņu platformai pieejamajiem resursiem.

Papildus tam, attīstot, piemēram, starpnozaru apakšprogrammu “Veselības vadība” priekšrocību sniedz tādas zinātnes platformas kā Medicīna un Sabiedrības veselība.

Platforma “Sabiedrības veselība”

Sabiedrības veselības platforma apvieno RSU resursus kvalitatīviem pētījumiem starpdisciplinārā līmenī, lai sekmētu veselības veicināšanu, veselības aprūpes organizāciju un darba vides uzlabošanu Latvijā.

Vīzija: būt par vadošo izglītības, sabiedrības un vides veselības pētniecības centru Baltijas reģionā, kas cieši sadarbojas ar citām pētniecības iestādēm un klīnikām valsts un starpvalstu mērogā.

Galvenie pētniecības virzieni:

- slimību profilakse un veselības veicināšana,
- veselības sistēmas,
- vides veselība un arodveselība.

Mērķis: nodrošināt nepieciešamo kompetenci, zinātnisko un tehnisko atbalstu valsts un starptautiskā līmenī.

Platforma “Medicīna”

Medicīnas platforma starpdisciplinārā līmenī koncentrē RSU resursus, lai veiktu pasaules līmeņa pētījumus un izstrādātu metodes ES izplatītāko slimību diagnostikai un ārstēšanai. Vīzija: būt par Baltijas reģiona vadošo medicīnas izglītības un pētniecības centru, kas nodrošina starptautiski atzītu pētniecību.

Galvenie pētniecības virzieni:

- vispārējā medicīna,
- zobārstniecība (tostarp mutes, sejas un žokļu ķirurģija),
- farmācija.

Mērķis: nodrošināt nepieciešamo kompetenci, zinātnisko un tehnisko atbalstu valsts un starptautiskā līmenī.

No minētā secināms, ka, attīstot zinātnes platformas, tiek nodrošināta gan programmas “Sociālas zinātnes” atbilstība augstskolas attīstības stratēģijai un pieejamiem resursiem, gan arī apakšprogrammu: “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Veselības vadība” un “Biznesa vadība un ekonomika” atbilstībai RSU stratēģijai 2022.– 2027.gadam.

To veido tai skaitā RSU zinātniskie institūti. Tas ir priekšnosacījums, lai nodrošinātu augstas kvalitātes doktora līmeņa studijas, attīstītu ilgtspējīgu pētniecisko stratēģiju un efektīvu iesaisti lielākos pētniecības vai sadarbības tīklos un reģionālajos klāstos. RSU absolventi gūst augstvērtīgu un konkurētspējīgu izglītību veselības aprūpes un sociālā bloka maģistra izglītības programmās, attīstot nepieciešamo kompetenci veikt zinātnisko darbību, kas kalpo par pamatu tālākām studijām doktorantūrā.

Vienlaikus atzīmējams, lai veicinātu starptautisko sadarbību pētniecībā un nodrošinātu koordinētu zinātnes datu apmaiņu Eiropas līmenī, RSU 2022.gada novembrī iestājusies Eiropas Atvērtās zinātnes mākoņa (*European Open Science Cloud*) asociācijā. Dalība asociācijā ļauj apvienot e-infrastruktūru, digitālo pakalpojumu uzturētājus, dažādus projektus un zinātniskās institūcijas, lai ieviestu kopēju Eiropas pētniecības datu infrastruktūru. Minētais sniedz lielu atbalstu starpdisciplināro pētījumu kontekstā DSP. Līdz ar to, dalība asociācijā dod papildus iespējas RSU doktorantiem izmantot tās infrastruktūru, kas ietver daudz pakalpojumu, tostarp pieeju pētniecības datu repozitorijiem, programmatūras risinājumiem un apmācību pasākumiem. Tajā, balstoties uz vienotiem standartiem, būs iespējams veikt plaša mēroga pētījumus, simulācijas un citas darbības, izmantojot pieejamos datu un programmatūras resursus.

Starpdisciplināras pieejas nepieciešamības pamatojums

Sociālajās zinātnēs atsevišķām zinātņu nozarēm un starpnozaru jeb starpdisciplinārai pieejai ir gan savas priekšrocības, gan trūkumi. Zinātņu nozaru nosacīti izolēta attīstība un līdzaspastāvēšana reprezentē zināšanu veidošanas stabilitāti un viendabīgumu, taču starpdisciplināritāte – zināšanu daudzveidību un spēju piemēroties sociālajai realitātei un daudz plašākā un visaptverošākā veidā to izskaidrot.

Tradicionāli zinātņu nozares ir tikušas uzlūkotas kā unikāli un relatīvi noslēgti zināšanu un zinātniskās domas avoti. Katra sociālo zinātņu nozare atsevišķi veido pamata struktūru kopīgajam sociālo zinātņu blokam. Katrā no nozarēm ir gan savi racionālie, gan nejaušas dabas faktori, kas nosaka tematisko un problēmu loku, ar ko zinātnes nozare nodarbojas, kā arī tai raksturīgos konceptus, teorijas, metodes un metodoloģiju, pētnieciskos modeļus, analīzes principus, izskaidrošanas metodes un citus standartus. Dažādās sociālo zinātņu nozares katra atsevišķi ļauj iegūt specifiskas, padziļinātas zināšanas par savā uzmanības lokā esošu tematu aspektiem un jautājumiem. Taču vienlaikus pastāv arī zināšanu fragmentācijas, jaunu un kompleksu attiecību ignorēšanas un jaunu objektu un tikai daļējas tēmu izpētes risks, kas var neatbilst esošajām praktiskajām un konceptuālajām vajadzībām gan zinātnē, gan tautsaimniecības nozarēs un globālajā vidē kopumā. Nozarēm izolēti kļūstot pašām par savu zināšanu, metodoloģijas un teoriju robežu sargātājām, nereti tiek pazaudēta spēja radīt jaunas zināšanas un adekvāti interpretēt sociālās norises; sociālās zinātnes nereti kļūst mazāk efektīvas tieši disciplīnu fragmentācijas dēļ.

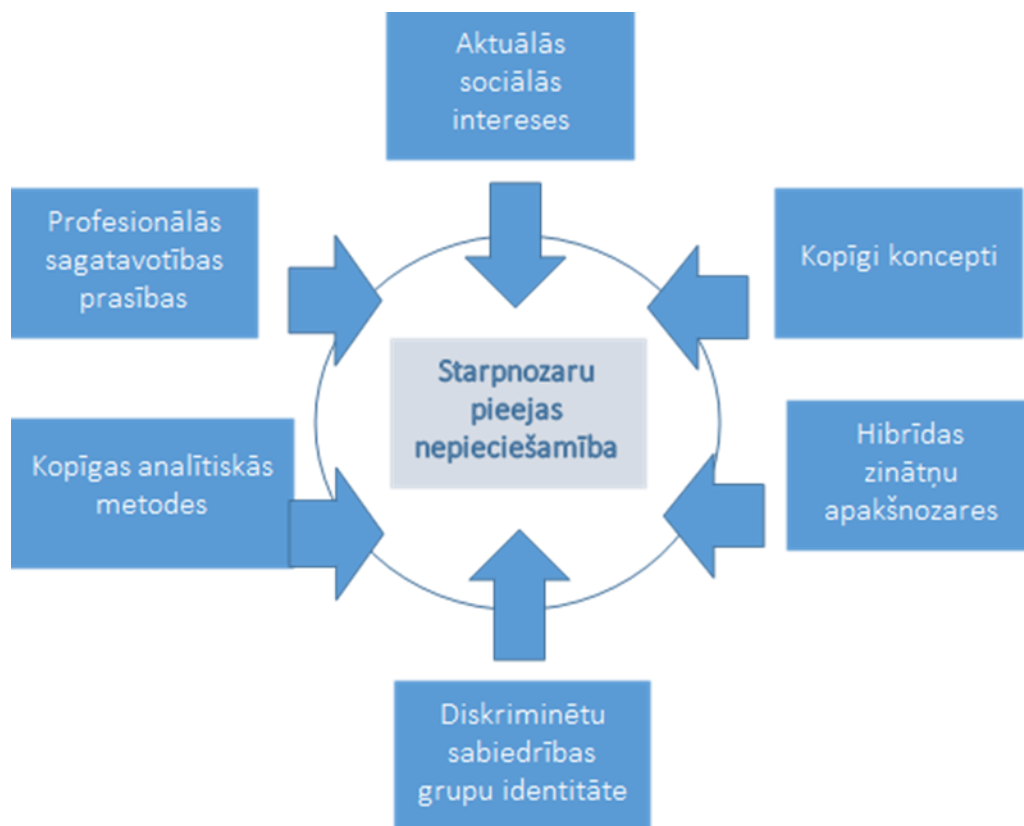
Risinājumu šādai problēmai sniedz starpnozarju jeb starpdisciplināra pieeja, kas vienkāršoti var tikt uzlūkota kā efektīvs līdzeklis tādu problēmu atrisināšanai un jautājumu atbildēšanai, kas nevar tikt pilnvērtīgi aptverti, lietojot šķirtas nozaru metodes, pieejas un zināšanas. Problēmjaudājumu konteksts var būt ļoti plašs un dažāds, un tā gradācija var sniegties no īstermiņa instrumentalitātes jeb aktuālu praktisku jautājumu risināšanas līdz pat plaša mēroga epistemoloģisko nostādņu rekonceptualizācijai sociālajās zinātnēs. Lai paplašinātu zināšanas un veidotu tās atbilstošas sociālajai realitātei un globālo procesu savstarpējai saistībai, izšķiroša ir

spēja mācīties, izmantojot vairākus zināšanu avotus vienlaikus. Starpdisciplinārās pieejas riski tradicionāli tiek saistīti ar padziļinātu zināšanu trūkumu atsevišķu zinātnes nozaru standartos un tām raksturīgajos zinātnes problēmjautājumos. Tādēļ doktora studiju līmenim vispiemērotākā ir starpnozaru pieeja, kad studējošie iepriekšējos augstākās izglītības apguves līmeņos ir ieguvuši padziļinātas zināšanas vismaz vienā zinātņu nozarē, kuru doktora līmenī ir iespējams paplašināt ar citu zinātņu nozaru perspektīvu, zinātniskajām metodēm, pieejām, teorijām un modeļiem.

Veidojot starpdisciplināru pieeju, tiek radīta jauna iespēja meklēt un veicināt risinājumu piemērošanu dažādās sabiedrībā pastāvošās kompleksās jomās, un tās ietver arī sabiedrības veselību, nabadzības problēmu, vardarbības un konfliktu tematu individuālā, sabiedrības un globālā kontekstā, globālās sasilšanas problemātiku u. c. Sociālajās zinātnēs starpdisciplināra pieeja ietver paplašinātu un padziļinātu metodoloģisko un teorētisko zināšanu piemērošanu no vairāk nekā vienas tradicionālās zinātņu nozares perspektīvas, lai izprastu kādu konkrētu sociālu fenomenu.

Starpnozaru jeb starpdisciplinārās pieejas nepieciešamību sociālajās zinātnēs tādējādi nosaka vairāki savstarpēji saistīti faktori – aktuālās sociālās intereses, prasības profesionālās sagatavotības jomā, kopīgas analītiskās metodes un koncepti, jau eksistējošas hibrīdas zinātņu apakšnozares un nepieciešamība pēc jaunām, kā arī diskriminētu sabiedrības grupu identitātes jautājumi kā specifisks sociālajās zinātnēs nozīmīgu ietekmi ieguvis faktors (sk. 1. attēlu).

1. attēls. Starpnozaru pieejas nepieciešamību definējošie faktori sociālajās zinātnēs

Aktuālās sociālās intereses visbiežāk ir izteikti starpdisciplināras, tās piesaista dažādu zinātnes nozaru pārstāvju interesi, un to risinājumi un pilnvērtīga interpretācija nav iespējama vienas zinātņu nozares robežās. Zaļā ekonomika, dažādi darba tirgus attīstības aspekti, konfliktu

pētniecība starptautiskajā vidē, tiesiskuma un demokrātisko vērtību nozīme sabiedrības funkcionēšanā ir atsevišķi šobrīd aktuāli jautājumi, taču to loks ir daudz plašāks.

Profesionālās sagatavotības prasības dažādās tautsaimniecības nozarēs pieprasa vispusīgi izglītotus speciālistus, kas pastāvošo sociālo realitāti un ar to saistītās problēmas ir spējīgi uzlūkot plašā perspektīvā, kas neaprobežojas ar šauru disciplīnas fokusu. Uzņēmējdarbības vadība, diplomātija, publiskā pārvalde un veselības aprūpe ir tikai dažas no nodarbinātības jomām, kas sagaida speciālistu spējas apvienot teorētiskas zināšanas ar praktiskiem risinājumiem un vienlaikus ņem vērā dažādas perspektīvas un dažādas sabiedrības grupas, to bažas, vajadzības un intereses.

Starpnozaru jeb starpdisciplināras pieejas nepieciešamību nosaka arī kopīgi koncepti, kopīgas analītiskās metodes un to pielietojamība dažādu zinātnes nozaru kontekstā. Šis aspekts ir īpaši attiecināms uz kvantitatīvajām metodēm, kas ļauj ar līdzīgām metodēm sasniegt starpdisciplinārus mērķus zinātnē un pētniecībā. Šādas metodes aptver datormodelēšanu, dažādas statistiskās metodes un spēļu teorijas, taču neaprobežojas ar tām.

Jau šobrīd sociālajās zinātnēs pastāv hibrīdas apakšnozares, kas apvieno atsevišķus elementus, kas piemīt dažādām un tomēr saistītām nozarēm. Tādējādi tiek radītas jaunas starpnozares, kurām ir potenciāls aizpildīt zināšanu plaisas, kas veidojas starp savstarpēji izolētām nozarēm. Tādas, piemēram, ir politiskā ekonomika, vēsturiskā socioloģija un sociālā psiholoģija.

Diskriminētu sabiedrības grupu identitātes faktors starpnozaru pieejas veicināšanā ir bijis īpaši nozīmīgs sociālajās zinātnēs kopš 2. pasaules kara beigām un nezaudē savu aktualitāti arī mūsdienās. Sabiedrības grupu kopīgā sociālā pieredze, kam raksturīga pret tām vērsta diskriminācija vai pat apspiešana, veido grupu identitāti. Šī sociālā realitāte prasa gan praktiskās politikas risinājumus, gan sociālo zinātņu ieguldījumu, un šīs kompleksās problemātikas skaidrojumi, interpretācija un iespējamie risinājumi arī sociālo zinātņu perspektīvā vienmēr ir bijuši izteikti starpdisciplināri un aptver gan tiesiskuma, vienlīdzības un taisnīguma aspektus, gan publiskās pārvaldes, ekonomiskās attīstības un starptautiskās pārvaldības jautājumus. Visspilgtākie piemēri šajā kategorijā ir labi attīstītā pētniecība sieviešu tiesību un sieviešu vienlīdzības jomā, etniskās studijas, postkoloniālās studijas un sociālo pārmaiņu aktīvisma pētniecība.

Starpnozaru pieejai kopumā piemīt potenciāls šķērsot nozaru zināšanu un iespēju robežas, integrējot ekspertīzi, konceptus un metodes un apvienojot zināšanas. Tādējādi tiek radītas jaunas zināšanas un jaunas pieejas, kas daudz labāk spēj veidot, zinātniski skaidrot un interpretēt sociālo realitāti, kas savā kompleksitātē un dažādīgumā nemēdz iekļauties šauru disciplīnu robežās.

Jaunās apvienotās DSP "Sociālās zinātnes" satura veidošana lielā mērā balstījās uz Boloņas procesa trešā cikla Zalcburgas semināra principiem par to, ka Doktora grāda kandidātu pētniecības izcilības un karjeras attīstībā jāņem vērā viņu individuālie mērķi, motivācija un karjeras iespēju apzināšana. Šis postulāts pamatoja studiju satura veidošanu.

2.2. Studiju programmas satura izklāsts.

StP tika strukturēta atbilstoši gan jaunākajām tendencēm doktorantūras modeļa pilnveidē, gan arī ņemot vērā izmaiņas Zinātniskās darbības likumā, kas paredz zinātniskās darbības nodrošināšanu konkrētajā Latvijas zinātnes nozaru grupā, kā arī atbalstot starpnozaru pētījumus. Vienlaikus arī nodrošinot elastīgāku pieeju pētniecībai sociālās zinātnēs un arī ārpus tām.

Atbilstoši studiju programma izstrādāta uz 4 gadiem (pilna laika klātie, kas tiks īstenota gan latviešu gan angļu valodā) vai 4,5 gadiem (nepilna laika tālmācība, kas tiks īstenota gan angļu gan latviešu valodā). No kopējiem 176 KP / 264 ECTS studiju laikā pētnieciskā daļa veido 91 % (160 KP), savukārt studiju kursu apguve – 9 % (16 KP).

Doktora studijas RSU tiek organizētas atbilstoši Doktora studiju reglamentam (pieejams [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)), kas nosaka, ka doktora studijas ir zinātniskā darba vadītāja un akadēmiskā personāla vadīts doktoranta patstāvīgs darbs doktora zinātniskā grāda iegūšanai.

Studiju rezultātus ir plānots sasniegt, radot intelektuāli stimulējošu pētniecības vidi, organizējot studiju kursus un citus pasākumus (konferences, diskusijas) ar RSU un citu augstskolu docētāju piedalīšanos, nodrošinot doktorantiem pieeju nepieciešamajai literatūrai un metodiskajiem materiāliem. Studiju rezultāti tiks sasniegti, arī piedāvājot studējošajiem iespēju iesaistīties pētījumu programmās, sekmējot doktorantu savstarpējo sadarbību, lai apmainītos ar zināšanām un pieredzi un radot iespēju docēt studiju kursus bakalaura un maģistra līmeņa programmās. Tiks nodrošināta iespēja iegūt starptautisko pieredzi, piedaloties konferencēs, publicējot rakstus akadēmiskajos žurnālos, kā arī piesaistot ārzemju vieslektorus. Mobilitātes un internacionalizācijas īstenošanai ir plānota vieslektoru piesaiste lekciju, nodarbību, diskusiju, semināru vadīšanā un līdzvadīšanā. Izvēles studiju kursu kredītpunktu būs iespējams iegūt par dalību vietējos un starptautiskos pētniecības projektos, tā gūstot pieredzi un attīstot sadarbības tīklus veiksmīgai turpmākajai karjerai zinātnē vai arī apgūstot promocijas darbam nepieciešamos studiju kursus citās pasaules universitātēs, realizējot “gudri atvērtās zinātnes” (*smart open education*) politiku.

Saskaņā ar Augstskolu likumu RSU doktorantu sagatavošanai studiju programmā tiek izdalītas trīs daļas: obligātā studiju daļa (A kursu daļa), ierobežotās izvēles studiju daļa (B kursu daļa) un brīvās izvēles studiju daļa (C kursu daļa). Studiju programmas pamatmērķis ir oriģināls starpnozaru pētījums un veiksmīga promocijas darbu izstrāde un aizstāvēšana. Tādēļ lielākais uzsvars studiju plānojumā ir likts uz prasmju, kompetenču un zināšanu ieguvu un nostiprināšanu promocijas darba izstrādei starpnozaru perspektīvā, kā arī visu studiju kursu, tostarp doktorantu semināru, orientāciju uz promocijas darba izstrādi. Tas daļēji saistīts ar nepieciešamību izvairīties no līdzšinējās prakses, kad pārāk lielu daļu doktorantu laika aizņēma studiju kursi un pedagoģiskais darbs. Tā rezultātā cietusi doktorantu virzība uz promocijas darba noslēgšanu.

Katrā no astoņiem semestriem pilna laika klātienē paredzēts iegūt 22 kredītpunktus: 1., 2., 5., 6., 7. un 8. semestrī paredzēti tikai A daļas kursi; 3. semestrī – A daļas kursi ar 18 kredītpunktiem, B daļas kursi ar 2–4 kredītpunktiem un C daļas kursi ar 0–2 kredītpunktiem; 4. semestrī – A daļas kursi ar 18 kredītpunktiem, B daļas kursi ar 4 kredītpunktiem.

Pirmajā semestrī norisināsies visām studiju programmas apakšprogrammām kopīgie studiju kursi: “Zinātnes filozofija, pētniecības principi, metodes, metodoloģija un prakse sociālajās zinātnēs starpnozaru integrācijas perspektīvā” (DN_198) un papildus doktorantu pedagoģisko prasmju pilnveidošanai un izkopšanai paredzēts studiju kurss “Mācīšanās un mācīšana augstākās izglītības un zinātnes telpā” (DN_205). Kā arī darbs katras apakšprogrammas ietvaros doktorantu semināra “Promocijas darba izstrāde” (1. daļa) (DN_196) ietvaros; šāds seminārs atbilstoši apakšprogrammas specifikai norisināsies katru semestri, apspriežot un analizējot katru promocijas darbu un tā progresu. Doktorantiem būs jāveic arī patstāvīgais zinātniskais darbs jeb zinātnisko pētījumu veikšana un to atziņu prezentēšana konferencēs – progress tiks novērtēts moduļa “Patstāvīgais zinātniski pētnieciskais darbs” (DN_194) (1. daļa) ietvaros.

Otrajā semestrī katras apakšprogrammas ietvaros turpināsies darbs doktorantu seminārā “Promocijas darba izstrāde” (DN_196) (2. daļa), apspriežot un analizējot katru promocijas darbu un tā progresu. Tāpat doktorantiem būs jāveic arī zinātnisko rezultātu veidošana un izplatīšana, un progress tiks novērtēts moduļa “Patstāvīgais zinātniski pētnieciskais darbs” (DN_194) (2. daļa) ietvaros mācību gada noslēgumā, un būs iespēja apgūt kursu “Zinātniskā rakstīšana un zinātniskā komunikācija/ Scientific Writing and Scientific Communication DN_205.

Trešais semestris turpināsies ar promocijas darba izstrādi (“Promocijas darba izstrāde” (DN_196) (3. daļa)) un zinātnisko rezultātu veidošanu un izplatīšanu (“Zinātnisko rezultātu

izplatīšana” (DN_194) (3. daļa)). Papildus tam paredzēta doktorantu patstāvīgās pedagoģiskās darbības procesa pārbaude (“Patstāvīgā pedagoģiskā darbība” (DN_192)), kuras ietvaros doktorantiem jāveic pedagoģiskais darbs, iesaistoties lekciju un nodarbību vadīšanā un līdzvadīšanā, rakstu darbu pārbaudē un studentu darbu zinātniskajā vadīšanā. Doktoranti, kas iepriekšējās studijās nebūs apguvuši civilo un vides aizsardzību, noklausīsies kursu “Civilā un vides aizsardzība” (KPUMTK_016). Tāpat doktorantiem būs izvēles iespējas piedalīties studiju kursā “Inovātikas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas” (VVDG_032), “Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs” (DN_199), “Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana” (DN_204) vai brīvās izvēles kursu, kas var būt saistīts gan ar doktoranta apakšprogrammas specifisko bloku, gan arī ar citu doktorantam nepieciešamo zināšanu apgūšanu promocijas darba izstrādei.

Tāpat trešajā semestrī paredzēts promocijas eksāmens svešvalodā (DN_197), kurā tiks pārbaudītas doktorantu prasmes saprast, kā arī mutiski un rakstiski izteikties angļu valodā par savu promocijas darba tematu un metodoloģiskiem, metodiskiem, teorētiskiem un metateorētiskiem jautājumiem plašākā zinātniskā kontekstā.

Ceturtajā semestrī līdzās promocijas darba izstrādei (“Promocijas darba izstrāde” (4. daļa) (DN_196)) un patstāvīgajam pedagoģiskajam darbam (“Patstāvīgā pedagoģiskā darbība” (DN_192)) paredzēts likt uzsvāru uz individuālo pētniecisko darbu (“Patstāvīgais zinātniski pētnieciskais darbs” (DN_194)), kas izpaustos kā dalība vasaras skolās, dalība zinātniskajos projektos, dalība doktorantūras skolās, dalība ārvalstu pieredzes apmaiņas programmās u. c. Atkarībā no doktorantu specializācijas (apakšprogrammas), tie apgūs vienu no šādiem studiju kursiem – “Starptautisko attiecību un politikas zinātnes analīzes pieejas un aktuālie jautājumi” (DN_200), “Komunikācijas teorijas un pētniecības metodoloģijas aktuālie jautājumi” (DN_201), “Sociālās antropoloģijas, socioloģijas vai sociālā darba aktuālie jautājumi” (KF_034), “Sociālekonomisko procesu attīstības tendences biznesa vadībā un ekonomikā” (DN_195), “Tiesības sociālo procesu fokusā – tiesību sistēmas interpretējamības mūsdienu problēmas” (DN_193) vai arī “Veselības vadības teorijas, prakses un pētniecības aktuālie jautājumi” (VVDG_034). Tajos uzmanība tiks pievērsta aktuālajiem attiecīgās zinātnes apakšnozares teorētiskajiem un empīriskajiem jautājumiem.

Ceturta semestra noslēgumā paredzēta individuālā pētnieciskā progresa apzināšana promocijas eksāmena zinātnē un izvēlētās zinātnes nozarē un apakšnozarē formā, kurā tiks pārbaudītas doktorantu studiju gaitā iegūtās metodoloģiskās, metodiskās, teorētiskās, metateorētiskās un empīriskās zināšanas (“Promocijas eksāmens zinātnē un izvēlētās zinātnes nozarē un apakšnozarē” (DN_203)).

Piektajā semestrī vēl lielāku uzmanību plānots koncentrēt uz promocijas darba izstrādes procesu un zinātnisko rezultātu radīšanu un izplatīšanu. Tādējādi trešais studiju gads sastāv no divām struktūriedaļām: “Promocijas darba izstrāde” (DN_196) (5. daļa) un “Patstāvīgais zinātniski pētnieciskais darbs” (DN_194) (5. daļa).

Sestais semestris paredzēts tikai promocijas darba izstrādei (“Promocijas darba izstrāde” (DN_196) (6. daļa)).

Septītais un astotais semestris paredzēts promocijas darba izstrādei (“Promocijas darba izstrāde”, attiecīgi 7. un 8. daļa) (DN_196).

Kopumā StP kredītpunktu un kontaktstundu sadalījums atbilst šādam procentuālajam sadalījumam: pētnieciskā daļa – 91 %, studiju kursu apguve – 9 %.

Katrs no studiju kursiem paredz sasniegt 2–5 definētos StP rezultātus, lai šādi izpildītu StP mērķi. Katrs StP uzdevums ir sasaistīts ar studiju kursiem un to rezultātiem (kopsummā tādi ir seši: viens – zināšanu kategorijā, divi – kompetenču kategorijā un trīs – prasmju kategorijā). Uzsvārs ir likts uz kompetencēm un prasmēm.

Īpaši jāizceļ doktorantu semināri, kuriem gatavojoties studējošie daudz laika velta, patstāvīgi lasot, meklējot un apkopojot informāciju, gatavojot prezentācijas, lai klātienē vai tiešsaistē fokusēti piedalītos diskusijās, viedokļu apmaiņā, kā arī savstarpējā vērtēšanā, tādējādi attīstot sadarbību, komunikāciju, atgriezenisko saiti, refleksiju u. c. transversālās prasmes, kuru apguvei ir svarīga saskarsme un socializēšanās. Doktorantu semināru darbā tiks iesaistīti arī citi Latvijas un ārvalstu zinātnieki un viedokļu līderi, kā arī tiks piesaistīti ārvalstu eksperti.

Par promocijas darba izstrādi doktorants iegūst lielāko kredītpunktu skaitu (144 KP / 216 ECTS). Šī kursa saturu veido doktoranta patstāvīgi veikts oriģināls zinātnisks pētījums sadarbībā ar promocijas darba vadītāju un viņa uzraudzībā. Promocijas darba izstrāde tiek īstenota saskaņā ar doktora studiju programmas plānu, ko doktorants kopā ar promocijas darba vadītāju izstrādā katram studiju gadam. Pedagoģisko darbu doktorants var īstenot savā darbavietā vai RSU katedrā, kur strādā promocijas darba vadītājs. RSU doktorantu iesaiste pedagoģiskajā darbā sekmēs arī mācībspēku ataudzi. Par šī darba veikšanu Doktoranta grāmatā tiek veikti attiecīgi ieraksti, un uz šī pamata tiek piešķirti kredītpunkti. Jāatzīmē, ka liels uzsvars programmas īstenošanā tiks likts uz kvalitatīvā rezultāta izpildi, promocijas darba izstrādāšanu un pēc iespējas mazāku doktoranta noslodzi, veicot pedagoģisko darbu.

Atbilstoši izvēlētajai nozarei studējošie kārtro promocijas eksāmenu savā sociālo zinātņu nozarē / apakšnozarē (Ekonomika un uzņēmējdarbība, Plašsaziņas līdzekļi un komunikācija, Politikas zinātne, Tiesību zinātne, Socioloģija, sociālā antropoloģija, sociālais darbs, Veselības un sporta zinātnes). Promocijas eksāmenam svešvalodā tiek pielīdzināts derīgs starptautiski atzīts valodas prasmi apliecinošs sertifikāts, piemēram, angļu valodā – *TOEIC*, *TOEFL* vai *IELTS* sertifikāts; vācu valodā – DaF tests atbilstoši valodas prasmju C1 līmenim (*Common European Framework of Reference for Language Learning and Teaching*); franču valodā – DALF tests atbilstoši valodas prasmju C1 līmenim (*Common European Framework of Reference for Language Learning and Teaching*).

Ierobežotās izvēles studiju kursi (B daļa) ir vēl vairāk fokusēti uz individuālo pētnieciskā darba specifiku. Tos var iedalīt divās daļās. Pirmajā daļā ir kursi, kas nostiprina pētnieciskās kvalitātes izcilību, savukārt otrā daļa ir nozaru speciālie kursi, kas veicina Ekonomikas un uzņēmējdarbības, Plašsaziņas līdzekļu un komunikācijas, Politikas zinātnes, Tiesību zinātnes, Sociālās antropoloģijas, socioloģijas, sociālā darba, kā arī Veselības un sporta zinātņu nozaru pārstāvju padziļinātu spēju pievērsties problemātikas un mūsdienu izaicinājumu izpētei doktorantu izvēlētajā nozarē / apakšnozarē.

2.attēls. B daļas kursu modulis apakšprogrammās

<p>Ierobežotās izvēles kursu modulis apakšprogrammā “Biznesa vadība un ekonomika”</p> <p>Sociālekonomisko procesu attīstības tendences veselības vadībā, biznesa vadībā un ekonomikā DN_195 (4KP/6 ECTS)</p> <p>Izvēle:</p> <p>Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana DN_204 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs, DN_199 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Inovatīvas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas VVDG_032 (2 KP/3 ECTS)</p>	<p>Ierobežotās izvēles kursu modulis apakšprogrammā “Komunikācijas kultūra un multimediji”</p> <p>Komunikācijas teorijas un pētniecības metodoloģijas aktuālie jautājumi DN_201 (4KP/6 ECTS)</p> <p>Izvēle:</p> <p>Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana DN_204 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs, DN_199 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Inovatīvas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas VVDG_032 (2 KP/3 ECTS)</p>	<p>Ierobežotās izvēles kursu modulis apakšprogrammā “Politikas zinātne”</p> <p>Starptautisko attiecību un politikas zinātnes analīzes pieejas un aktuālie jautājumi DN_200 (4KP/6 ECTS)</p> <p>Izvēle:</p> <p>Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana DN_204 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs, DN_199 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Inovatīvas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas VVDG_032 (2 KP/3 ECTS)</p>
<p>Ierobežotās izvēles kursu modulis apakšprogrammā “Tiesību zinātne”</p> <p>Tiesības sociālo procesu fokusā - tiesību sistēmas interpretējamības mūsdienu problēmas, DN_193 (4KP/6 ECTS)</p> <p>Izvēle:</p> <p>Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana DN_204 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs, DN_199 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Inovatīvas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas VVDG_032 (2 KP/3 ECTS)</p>	<p>Ierobežotās izvēles kursu modulis apakšprogrammā “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”</p> <p>Sociālās antropoloģijas, socioloģijas vai sociālā darba aktuālie jautājumi, KF_034 (4KP/6 ECTS)</p> <p>Izvēle:</p> <p>Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana DN_204 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs, DN_199 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Inovatīvas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas VVDG_032 (2 KP/3 ECTS)</p>	<p>Ierobežotās izvēles kursu modulis apakšprogrammā “Veselības vadība”</p> <p>Veselības vadības teorijas, prakses un pētniecības aktuālie jautājumi, VVDG_034 (4 KP/ 6 ECTS)</p> <p>Izvēle:</p> <p>Angļu valoda sociālajās zinātnēs: zinātniskā manuskripta sagatavošana DN_204 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Matemātiskās statistikas metodes sociālajās zinātnēs, DN_199 (2 KP/3 ECTS)</p> <p>Inovatīvas veselības aprūpes organizācijas konceptuālās pieejas VVDG_032 (2 KP/3 ECTS)</p>

Shematiskajā attēlā ir redzams katras apakšprogrammas saturs, kā arī kopīgie un atšķirīgie studiju kursi. Katrā apakšprogrammā ir iekļauts tai atbilstošs studiju kurss, kas nodrošina ekspertīzes sniegšanu ievērojot nozaru iedalījumu.

Brīvās izvēles studiju kursi (C daļa) ietver gan ļoti šauras specializācijas kursus attiecīgajā zinātņu apakšnozarē, gan vertikāli integrēto projektu, gan studiju kursus kādā citā akreditētā Latvijas augstskolā, kas saņēmusi doktora studiju programmas licenci. Šajos studijuursos ir ietverti arī vieslektoru kursi mobilitātes un internacionalizācijas īstenošanai. C daļas kursi aptver arī specializācijas kursus, kas vērsti uz veselības nozares starpdisciplināro kursu apguvi (piemēram, Veselības ekonomikas instrumenti veselības aprūpes pakalpojumu efektivitātes paaugstināšanai; Cilvēktiesības un darba tiesības; Komunikācijas psiholoģija; Cilvēka funkcionēšana, nespēja un veselība; Vertikālās integrācijas projekts; Vieslektora kurss vai kurss apgūts Doktorantūras skolā u. c.).

Izvēles kursu uzdevums ir radīt iespējas katram doktorantam apgūt specifiskas zināšanas, prasmes un kompetences, lai, strādājot patstāvīgi un sadarbojoties ar savu darba vadītāju(-iem), sekmētu promocijas darba izstrādi, iegūtu vai pilnveidotu transversālās prasmes, kā arī attīstītu kritiskās domāšanas spējas specifisku (nozarei / apakšnozarei) atbilstošu pētījumu veikšanai. Doktorantam studiju laikā izvēles studiju daļā kopā jāsavāc 8 KP / 12 ECTS, no kuriem ne vairāk kā 2 KP / 3 ECTS veido brīvās izvēles studiju kursi.

Vienlaikus jāatzīmē, ka, lai nodrošinātu pētniecisku brīvību un promocijas darba atbilstošu kursu apguvi, tiek saglabāts individuālā plānojuma princips, programmas saturs tiek izvēlēts saskaņā ar promocijas darba tēmu, proti, specifiski. Pētniecības izcilība, ņemot vērā Zalcburgas principus un rekomendācijas, paredz doktoranta individuālo ceļu atvērtā zinātniskās darbības vidē un mobilitāti, tāpēc DSP “Sociālās zinātnes” piedāvā elastīgu individuālo studiju plānu, ko sastāda studējošais kopā ar promocijas darba vadītājiem un RSU Doktorantūras nodaļu.

DSP doktorantiem sniedza jau šobrīd iespēju tikt iesaistītiem RSU pētniecības virzienu attīstībā, gan izstrādājot atbilstošus promocijas darbus, gan gatavojot zinātniskās publikācijas. Doktoranti tika iesaistīti gan LKP FLPP projektu realizācijā kā pētnieki, gan arī Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Ukrainas Izglītības un zinātnes ministrijas kopīgās sadarbības programmas zinātnes un tehnoloģiju jomā 2020. -2021. gada pētniecības projektu konkursā u.c.

Doktoranti studiju laikā izstrādā katrs savu promocijas darba pētījumu kādā no Ministru kabineta noteikumi Nr. 595 (27.09.2022.) “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”¹⁰ minētajam nozarēm un apakšnozarēm un studiju laikā sagatavo publikācijas par promocijas darba tēmu, kam jābūt indeksētām kādā no starptautiskajām datu bāzēm (ERIH+, *Scopus* vai *Web of Science* (prasība noteikta Doktora studiju reglamentā)).

Doktorants studiju laikā iesaistās studiju procesā veicot pedagoģisko darbu kādā no RSU fakultātēm, katedrām vai ārpus RSU kādā no Latvijas un arī ārvalstu augstskolām, piemēram, lasot lekcijas, vados bakalaura darbus utt.

Doktorantiem ir iespēja pieteikties doktora studiju grantam (informācija latviešu un angļu valodā) un saņemt atbalstu savai zinātniskajai darbībai, pētījumam un rakstu publicēšanai. DSP doktoranti aktīvi piesakās grantu saņemšanai. Doktorantiem ir iespēja piedalīties mobilitātes programmās, tādējādi iegūstot informāciju savam promocijas darbam.

Papildus jānorāda, ka, lai apliecinātu savas ambīcijas un centienus nodrošināt kvalitatīvu un efektīvu studiju procesu, kas ir balstīts uz modernas izglītības izpratni un nodrošina darba tirgū pieprasītu kompetenču attīstību, RSU jau 2016. gadā proaktīvi iesaistījās starptautiskās studiju

¹⁰ Ministru kabineta noteikumi Nr. 595 (27.09. 2022.) “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozaru grupām, zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”, pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/335928-noteikumi-par-latvijas-zinatnes-nozaru-grupam-zinatnes-nozarem-un-apakšnozarem>

kvalitātes novērtēšanas pasākumos, tostarp Eiropas Studentu apvienības koordinētajā projektā *Peer Assessment of Student Centered Learning (PASCL)*, iegūstot apliecinājumu par studiju procesa īstenošanu atbilstoši studentcentrētas izglītības pieejas principiem. Vienlaikus, nodrošinot izglītības un pētniecības kvalitāti, uzmanība programmas ietvaros tiek pievērsta studentcentrētai izglītībai, realizējot studiju kursus balstoties uz noteiktiem principiem. Attiecinot šos principus uz DSP “Sociālās zinātnes”, tie ir definēti kā uzdevumi, kas tiek īstenoti dažādās formās, piemēram, veidot studējošajiem un docētājiem vienotu izpratni par to, kas no studējošā tiek sagaidīts studiju kursa vai programmas noslēgumā. Lai īstenotu šo uzdevumu, ir plānotas regulāras individuālas pārrunas ar studiju kursu docētājiem, pirms tiek uzsākts īstenot studiju kursu, tostarp iepazīšanās ar doktorantu pieteiktajām tēmām. **Divas reizes gadā ir plānotas visu docētāju un doktorantu tikšanās, kas sniedz būtisku atgriezenisko saiti par studiju satura un kvalitātes pilnveides virzieniem.**

Studējošo iesaiste atgriezeniskās saites sniegšanā primāri tiks nodrošināta studiju kursu līmenī. Proti, primārie atgriezeniskās saites saņemšanas mehānismi ir mutiskas aptaujas, kā arī rakstiskas aptaujas semestra noslēgumā (**aizpildītas studiju kursu novērtējuma anketas**).

Lai studējošais varētu efektīvāk plānot savu studiju rezultātu sasniegšanu un karjeru, īpaša vērība tiks veltīta studiju programmas, promocijas darba vadītāja un doktoranta sadarbībai ar mērķi sniegt nepieciešamo atbalstu promocijas darbam stratēģiski svarīgo studiju kursu izvēles izdarīšanā.

Doktora studiju programmas īstenošana balstās uz programmas vadības un ar to saistīto organizatorisko studiju programmu nodrošinājuma pasākumu kopumu. Studiju laikā doktorantiem būs iespēja uzdot interesējošus jautājumus, diskutēt ar docētājiem un citiem doktorantiem klātienē un attālināti (lekciju, semināru, konsultāciju ietvaros), izmantojot dažādas tehniskās un tehnoloģiju iespējas (telefonu, elektroniskos sakarus, digitālos rīkus un platformas, dažādas aplikācijas u. tml.). Tādējādi doktorants, mācoties patstāvīgi, attīstīs zināšanas mijiedarbībā ar studiju biedriem, docētājiem, vieslektoriem, klausītājiem konferencēs un zinātnisko rakstu recenzentiem. Studiju programmā tiks veltīta uzmanība tam, lai katrs studējošais kā indivīds izpaustu savu radošo un inovatīvo potenciālu, kas ir būtiska katra topošā pētnieka un nozares profesionāla darba pievienotā vērtība.

Studiju programma ir orientēta gan uz gala rezultātu, zinātnisko oriģinālo nodevumu, promocijas darbu, gan arī ir likumsakarīgi vērsta uz iespējami lielāku doktorantu iesaisti studiju procesā – piedāvājot aktivitātes, kas veicina doktorantu individuālo un grupu sniegumu (piemēram, piedaloties konferencē, zinātnisko domnīcu, diskusiju organizēšanā), prezentācijas un diskusijas par aktuālajiem promocijas darba tēmas pētniecības un teorijas jautājumiem (piemēram, mācoties doktorantu semināros), dalību konferencēs un zinātnisko publikāciju sagatavošanu, kā arī zināšanu izplatīšanu.

Studiju programmas perspektīvā attīstība notiks saskaņā ar Latvijas uzdevumiem Eiropas Savienības kopējo stratēģiju īstenošanā. Tā nodrošinās tādu izglītību, kas atbilst nozares sasniegumiem un sekmēs jauno zinātnieku izglītošanu.

Viens no Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam (pieejama [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)) izaicinājumiem ir pasaules ekonomikas un tehnoloģiju straujās pārmaiņas. Studiju programmā mērķtiecīgi tiks veidota cieša sinerģija starp pētniecību un studijām, ļaujot iesaistīt studējošos ne vien pētniecībā, bet arī zinātnes organizācijas darbā, tā attīstot spēju veikt ietekmīgus starpdisciplinārus pētījumus sociālo zinātņu nozaru attīstībā.

Doktoranti studiju laikā attīstīs spējas gan mutiski, gan rakstiski komunicēt par sava pētījuma tēmu ar plašāku zinātnisko kopienu un sabiedrību kopumā. Tiks arī attīstīta spēja patstāvīgi paaugstināt savu zinātnisko kvalifikāciju, īstenot zinātniskus projektus, gūstot nozares starptautiskiem kritērijiem atbilstošus sasniegumus. Doktoranti sasniegs kompetences pakāpi, kurā

ir spējīgi patstāvīgi risināt nozīmīgus pētnieciskus vai inovāciju uzdevumus, formulēt aktuālas pētījumu idejas, plānot, strukturēt zinātniskus projektus, tostarp starptautiskā kontekstā, piemēram, piedaloties pētījumu projektos.

2.3. Kopš studiju programmas licencēšanas studiju programmā veikto izmaiņu uzskaitījums un pamatojums.

Ņemot vērā licencēšanas sēdē sniegtos komentārus, kā arī ņemot vērā darbu pie programmas uzlabošanas, tika veikti sekojoši precizējumi:

1. Atbilstoši AIKA ekspertu ieteikumiem stiprināta privātā sektora pārstāvniecība programmas realizācijā, proti, precizēts StP Studiju kvalitātes padomes sastāvs. Dokuments papildināts ar atbilstošu punktu šādā redakcijā:

“Studiju kvalitātes padomes locekļi, darba devēju pārstāvji:

1. Valsts pārvaldes institūciju pārstāvji:
 - 1.1. Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas pārstāvis
 - 1.2. Veselības inspekcijas pārstāvis
 - 1.3. Eiropas Veselības tiesību asociācijas pārstāvis
 - 1.4. Latvijas Republikas Tiesībsargs
2. Privātā sektora pārstāvji”
2. Precizēts DSP “Sociālās zinātnes” plānojums. Atbilstoši AIKA ekspertu ieteikumiem A daļas studiju kurss “Informācijpratība zinātnē (Sociālajām zinātnēm)” aizstāts ar A daļas kursu “Zinātniskā rakstīšana un zinātniskā komunikācija”. Minētais kurss, tā saturs ļaus sasniegt mērķi, proti, piedāvāt ar visiem kopīgu starpdisciplināru kursu, lai sekmētu doktorantu kopīgu zināšanu bāzi, tādējādi parādot starpdisciplināritāti arī obligāto kursu satura līmenī.
3. Atbilstoši ekspertu ieteikumiem ir uzsākta DSP “Sociālās zinātnes” komunikācijas plāna īstenošana. Ir sagatavots jomas līderu, zinātnieku saraksts, kas tiks iesaistīti programmas komunikācijas plāna realizēšanā. Ir uzsākta sadarbība ar RSU Ārvalstu reflektantu nodaļu par programmas popularizēšanu ārvalstu izglītības izstādēs.
4. Ņemot vērā Studiju kvalitātes komisijas sniegtos ieteikumus, ir veiktas izmaiņas doktora studiju programmas “Sociālās zinātnes” uzņemšanas noteikumos, kā arī atbilstošajos dokumentos.

2.4. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā un salīdzinājuma pret plānoto studējošo skaitu licencēšanas procedūras ietvaros analīze un novērtējums (analizējot, atsevišķi izdalīt dažādas studiju formas, veidus, valodas).

DSP “Sociālās zinātnes” ir izveidota īstenojot 2018. gadā IZM Studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānu (“Studiju programmu fragmentācijas mazināšana un studiju internacionalizācijas veicināšana Rīgas Stradiņa universitātē”, projekta Nr. 8.2.1.0/18/A/014). Papildus, programma izstrādāta ņemot vērā jaunā doktorantūras modeļa ieviešanas prasības. Līdz ar to, doktora programmā ir apvienotas piecas esošās programmas un nodefinēta viena jaunā apakšprogramma. Ņemot vērā, ka programma ir jauna, nav iespējams sniegt izsmeltošus statistikas datus par studējošo skaitu, bet ir iespējams sniegt to programmu studējošo statistiku, kas tika konsolidētas. Būtiski atzīmēt, ka DSP “Sociālās zinātnes” atšķirībā no līdzšinējām programmām piedāvā gan pilna laika klātienes formu, gan arī nepilna laika tālmācību angļu un latviešu valodās.

Papildus atzīmējams, ka DSP īstenošana ir uzsākta 2023. gada 1. martā. Ar 01.03.2023. ir pārcelti 14 (četrpadsmit) 1. studiju gada doktoranti (apakšprogrammā “Tiesību zinātne” – 3, “Politikas zinātne” – 4, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs” – 2 “Komunikācijas kultūra un multimediji” – 2, “Veselības vadība” – 0 un “Biznesa vadība un ekonomika” – 3).

Ar 01.10.2023. kopumā plānots pārcelt 15 (piecpadsmit) 2. studiju gada doktorantus (apakšprogrammā “Tiesību zinātne” – 5, “Politikas zinātne” – 2, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs” – 3, “Komunikācijas kultūra un multimediji” – 2, “Veselības vadība” – 0 un “Biznesa vadība un ekonomika” – 3).

2023. gada vasarā / rudenī, pēc studiju atsākšanas pēc akadēmiskā atvaļinājuma, ir plānots pārcelt 3 (trīs) 1. studiju gada doktorantus (apakšprogrammā “Tiesību zinātne” – 0, “Politikas zinātne” – 0, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs” – 0, “Komunikācijas kultūra un multimediji” – 2, “Veselības vadība” – 0 un “Biznesa vadība un ekonomika” – 1) un 3 (trīs) 2. studiju gada doktorantus (apakšprogrammā “Tiesību zinātne” – 2, “Politikas zinātne” – 0, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs” – 0, “Komunikācijas kultūra un multimediji” – 0, “Veselības vadība” – 0 un “Biznesa vadība un ekonomika” – 1).

Jauni studējošie DSP “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, un “Biznesa vadība un ekonomika” sākot ar 2023./2024. ak.g. netiek uzņemti.

Attiecībā uz absolventu skaita analīzi atzīmējams, ka StP “Sociālās zinātnes” tika licencēta 2022. gada decembrī, attiecīgi, lai parādītu kopējo absolventu skaita analīzes tendenci tika aplūkoti dati par absolventiem, kas ir absolvējuši līdz šim RSU esošās doktora studiju programmas, proti, DSP “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, un “Biznesa vadība un ekonomika”.

Ņemot vērā minēto, atzīmējama doktora studiju programmu absolventu skaita stabilitāte. Proti, ik gadu programmu absolvē 10-13 doktoranti. 16. pielikumā pārskatāmā formā pievienoti statistikas dati par studējošajiem doktora studiju programmās, kas tika konsolidētas jaunajā DSP “Sociālās zinātnes”.

Analizējot konsolidēto doktora studiju programmu studējošo skaita atbirumu, secināms, ka lielākā daļa studijas pamet 3. kursā jeb pēdējā studiju gadā. Pamatā studijas tiek pārtrauktas pēc paša vēlēšanās un neatsākot studijas pēc akadēmiskā atvaļinājuma. Retos gadījumos studiju pamešanas iemesls ir nesekmība. Sociālekonomiskie apstākļi un finansiālais slogs ir izplatītākie iemesli studiju pārtraukšanai tiem, kas studē par maksu.

Nozīmīga iespēja doktorantiem iesaistīties mobilitātē un veicināt zinātniskās programmas realizāciju, ir dalība *COST* akcijās, kas ir atzītas kā zinātniski inovatīvas, un to mērķis ir agrīnās fāzes zinātnieku atbalsts sadarbībai ar izcilākajām institūcijām un zinātnieku grupām. Būtu jāmin arī *COST* akcijās iesaistītos DSP mācībspēkus, kas savukārt veicina arī doktorantu iesaisti *COST* akcijās (piemēram, *COST* akcijā CA21137 “*Ethics in Dementia*” (EDEM) ir iesaistīts viens DSP docētājs, kas sava projekta daļā piesaista arī 2 DSP doktorantus). Papildus DSP doktoranti, kas tiks pārcelti jaunajā StP, ir iesaistīti *Horizon* projekta rakstīšanā MSCA-2022-DN-01 (*MSCA Doctoral Networks 2022*) “*The European Network on Populism and the Environment*” kā arī tā realizācijā. Minētais projekta pieteikums tika veidots ciešā sadarbībā ar RSU viespētnieku.

Analizējot konsolidēto doktora studiju programmu studējošo izejošās mobilitātes datus secināms, ka laika posmā no 2019. gada līdz 2023. gadam mobilitātes iespējas izmantoja trīs doktoranti. Atzīmējams, ka viens doktors ir bijis mobilitātes programmā pirms Covid-19 pandēmijas, proti, 2019. gadā un divi doktoranti mobilitātes iespējas realizēja pēc Covid –19 pandēmijas, proti, 2022./2023. gadā (pielikums 8.2. Statistikas dati par studējošo mobilitāti).

2.5. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas.

Saskaņā ar Pasaules ekonomikas foruma (*World Economic Forum*) ziņojumu par nākotnes darbavietām (līdz 2025. gadam)⁸ secināts:

- tehnoloģiju ieviešanas temps kopumā paliks nemainīgs, lai gan atsevišķās nozarēs tas var būt straujāks;
- automatizācija līdz ar Covid-19 radīto ietekmi ir veicinājusi t. s. darbaspēka dubultā pārrāvuma scenāriju, mainot nepieciešamību pēc noteiktiem amatiem, uzdevumiem un prasmēm;
- nākotnes darbavietu veidošanās notiek lēnāk nekā esošo darbavietu likvidēšana automatizācijas dēļ. OECD aplēses liecina, ka 14 % darbavietu ir augsts automatizācijas risks;⁹
- nākotnes prasmju trūkums (kritiskā domāšana un analīze, problēmu risināšana un pašvadības prasmes – aktīva mācīšanās, elastība, noturība pret stresu) un nepieciešamība pārkvalificēties būs aktuāla vismaz 40 % darbaspēka;
- lielākā daļa intelektuālā darba darītāju jau šobrīd strādā tiešsaistē;
- mācīšanās tiešsaistē kļūst arvien aktuālāka, vienlaikus laiks, lai pārkvalificētos vai uzlabotu prasmes, saīsinās.

Saskaņā ar Pasaules ekonomikas foruma datiem¹⁰ starp pieprasītākajām 20 darbavietām dažādās nozarēs vismaz puse ir saistītas ar sociālo zinātņu jomu: digitālā mārketinga un stratēģiju speciālisti, biznesa attīstības profesionāļi, projektu vadītāji, biznesa pakalpojumu un administrēšanas vadītāji, stratēģiskie padomnieki, vadības un organizāciju analītiķi, finanšu tehnoloģiju inženieri, organizāciju attīstības speciālisti un riska vadības speciālisti. Nākotnē būs nepieciešami speciālisti ar izglītību sociālajās zinātnēs, kas spēj veikt sociālās tīklošanās analīzi, izprast attiecības, saiknes un sadarbības ar klientiem un dažādām citām grupām.¹¹ Darba tirgū, kur būtiska ir automatizācija, digitalizācija un dinamika, ļoti nozīmīgas ir arī tā sauktās fundamentālās prasmes¹², kuras neatkarīgi no nozares vai nodarbošanās pievieno papildu vērtību tam, ko var paveikt ar automatizāciju vai mākslīgo intelektu, palīdz darboties digitālā vidē, ļauj pastāvīgi pielāgoties jauniem darba veidiem un profesijām,¹³ kā arī ir organizācijas efektivitātes būtiska sastāvdaļa.

Apkopojot dažādos informācijas avotos minēto par nākotnē aktuālajām prasmēm darba tirgū, var izcelt šādas: analītiskā domāšana un inovāciju spējas, aktīva mācīšanās un mācīšanas stratēģija, kompleksu problēmu risināšana, kritiskā domāšana, radošums, oriģinalitāte un iniciatīva, līderība un sociālā ietekme, tehnoloģiju izmantošana, uzraudzība un kontrole, tehnoloģiju dizains un programmēšana, stresa tolerance un elastība, emocionālā inteliģence, lietotāju pieredzes izzināšana un risinājumu meklēšana, orientācija uz pakalpojumu, sistēmu analīze un novērtēšana, pārliecināšana un sarunu vadīšana.¹⁴

Doktorantūra ieņem nozīmīgu vietu jebkurā augstākās izglītības sistēmā un pētniecības telpā, kā arī sekmē valsts tautsaimniecības attīstību, konkurētspējas palielināšanu un produktu ar augstāku pievienoto vērtību izstrādi. Doktora grāda ieguvēji sniedz būtisku ieguldījumu pārmaiņu virzīšanā un inovāciju ieviešanā.¹⁵ Viens no desmit tā dēvētajiem Zalcburgas principiem paredz, ka doktorantūras studiju pamatelements ir zināšanu padziļināšana, pārnese vai jaunu zināšanu radīšana, veicot oriģinālu pētījumu nozarē. Vienlaikus doktorantūras studijām jāatbilst gan akadēmiskajām prasībām, gan darba tirgus vajadzībām. Darba tirgus aspekts tiek saistīts ar metodoloģisko un plaši lietojamo prasmju attīstību, kas lielā daļā Eiropas universitāšu ir integrētas strukturētajās doktorantūras programmās. Pētnieciskais darbs tiek veidots tā, lai doktora grāda kandidāti apgūtu būtisku prasmju kopumu, kas ietver radošumu, problēmu risināšanu, kritisko un analītisko domāšanu, intelektuālo autonomiju un elastību. Doktorantūras programmās tiek

paredzēta iespēja plaši lietojamo prasmju nostiprināšanai studijuursos, doktorantiem īstenojot individuālas aktivitātes un iesaistoties starptautiskā sadarbībā.

Studiju programmu pielāgošana dažādajām doktorantu mācīšanās vajadzībām, studējošo sagatavošana karjerai gan akadēmiskajā vidē, gan ārpus tās, kā arī cita veida izaicinājumi liek pārskatīt un pārstrukturēt doktorantūras izglītību. Doktoranta galvenais uzdevums joprojām ir individuālais pētniecības darbs, par ko tiek piešķirts doktora grāds, vienlaikus Eiropas Universitāšu institūts rekomendē 25% no doktora programmas veltīt strukturētai mācīšanai – doktora līmeņa studiju kursiem, kas pamatā ir ar metodoloģisku vai starpdisciplināru fokusu, ar nozares specifiku un profesionālo attīstību saistīti. Metodoloģijas un uz prasmēm orientēti profesionālās attīstības kursi sekmē doktorantu nodarbinātības iespējas.

Sekmīgas karjeras veidošanai akadēmiskajā vidē vai ārpus tās doktoriem ir nepieciešamas vismaz šādas tā dēvētās transversālās jeb plaši izmantojamās prasmes un rakstura iezīmes: drosme (uzdot pareizos jautājumus, meklēt atbildes no kolēģiem, ekspertiem un literatūras, kā arī kritiski izvērtēt, kādu ietekmi radīs īstenotie projekti un pētījumi), neatlaidība (mērķtiecīga virzība pa pētnieka karjeras kāpnēm), apņēmība un noturība, saskaroties ar izaicinājumiem, pašmotivācija,¹⁶ digitālās prasmes, pētniecības metodoloģijas prasmes, pedagogijas prasmes, vadības prasmes, tostarp projekta pieteikumu sagatavošana un projektu vadība, akadēmiskās valodas un zinātnes komunikācijas prasmes, iemaņas uzņēmējdarbībā, krīzes situāciju, konfliktu, stresa vadības un laika plānošanas prasmes, kā arī citas prasmes, kas ir būtiskas karjerai visdažādākajos sektoros.¹⁷

Saskaņā ar IZM datiem sociālo zinātņu tematiskajā grupā 2019. / 2020. akadēmiskajā gadā bija lielākais imatrikulēto skaits (10 620), savukārt doktora līmeņa studijās 2019. gadā tika imatrikulēta 161 persona, bet absolvēja 26 doktoranti. Sociālo zinātņu doktorantūras absolventi veido 19 % no kopējā doktorantūras absolventu īpatsvara.¹⁸

Saskaņā ar Eiropas Universitāšu institūta ziņojumu labs doktorantūras studiju programmas kvalitātes rādītājs ir absolventu nodarbinātība.¹⁹ IZM absolventu monitoringa dati liecina, ka doktora un maģistra līmeņa absolventu nodarbinātība ir augsta – tā pārsniedz 90 %, tāpat arī doktorantūras un maģistrantūras absolventu ienākumi gadu pēc absolvēšanas ir būtiski augstāki par Latvijā vidējiem ienākumiem, kā arī par vidējiem visu absolventu ienākumiem.²⁰ Visvairāk tematiskās grupas “Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības” absolventi ir nodarbināti šādās saimnieciskās darbības nozarēs: valsts pārvalde, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, finanses un apdrošināšana, informācija un komunikācija. Atbilstoši IZM datiem visbiežāk jaunieši izvēlas studēt sociālo, komerczinību, humanitāro un tiesību virzienu augstskolās, kur ir lielākais absolventu skaits. Vienlaikus nodarbinātība šajos virzienos – 76,9 % – ir zem vidējā rādītāja (80 %). Savukārt kopējie dati par RSU absolventu nodarbinātību augstākās kvalifikācijas profesijās ir 92 %, kas ir otrs augstākais rādītājs starp Latvijas augstskolām.

Monitoringā ir apskatīti arī absolventu ienākumi, uzsākot darba gaitas, un tie ir vidēji par 30 % augstāki nekā vidējā alga valstī. Sociālo un komerczinību tematiskajā grupā ienākumi ir trešie augstākie aiz lauksaimniecības un dabaszinātņu, matemātikas un IT grupām. Ir vērojama tendence, ka amati, kuros būtisks ir digitālo un nekognitīvo prasmju apvienojums (komunikācija, darbs komandā, plānošana u. c.), ir labāk apmaksāti.²¹ RSU ir to augstskolu vidū, kuru absolventiem 2019. taksācijas gadā nodarbinātība un ienākumi ir augstāki par vidējiem.

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas darbaspēka ar augstāko izglītību piedāvājuma un pieprasījuma prognozēm sadalījumā pa izglītības tematiskajām grupām “sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības” darbaspēka pieprasījums 2027. gadā paredzams 93 % no piedāvājuma.²²

RSU jaunā StP “Sociālās zinātnes” atbilst Latvijas un Eiropas darba tirgus pieprasījumam un izglītības attīstības tendencēm, piedāvājot integrāciju starp vairākām nozarēm (politikas zinātne,

socioloģiju, sociālo darbu, antropoloģiju, plašsaziņas līdzekļiem un komunikāciju, vadību, ekonomiku, tiesībām). Tā stimulē patstāvīgu mācīšanos un izglītošanos mūža garumā, jaunu zināšanu apgūšanu un kompetenču veidošanu, kā arī aktualizē pētījumos akcentētās nākotnes prasmes (sadarbību, komunikāciju, laika plānošanu, jaunradi, kritisko domāšanu, inovatīvus risinājumus, projektu un komandu vadību), kurām ir būtiska nozīme gan akadēmiskās karjeras veidošanā, gan karjerai ārpus akadēmiskās vides.

StP izstrādē un arī īstenošanā iesaistīti darba devēji un absolventi. Iesaistes līmenis sākas ar darbību StP novērtēšanā, kur tiek aicināti iesaistīties absolventi ar nolūku apzināt viņu pieredzi un iegūto zināšanu un prasmju pielietojumu praksē, gan arī darba devēji. Doktorantu nodarbinātība jau šobrīd ir pozitīvi vērtējama. StP doktoranti strādā pētniecības institūtos. Vairāki doktoranti nedarbināti Latvijas Ārpolitikas institūtā, kura mērķis ir veikt zinātnisko darbību, analītisku pētniecību un sniegt ekspertu viedokli par Latvijas izaicinājumiem, attīstības scenārijiem un stratēģiju starptautiskajā un reģionālajā drošības, politiskajā un ekonomiskajā sistēmā (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)). 3 doktoranti nodarbināti LR Prokuratūrā un tiesās (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)). 2 doktoranti ir kļuvuši par zvērinātiem advokātiem, jo saskaņā ar Advokatūras likuma 14.pantu, no zvērināta advokāta eksāmena kārtības daļēji ir atbrīvoti tiesību zinātņu doktori (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)) u.c.

3. Resursi un nodrošinājums

3.1. Studiju bāzes, zinātnes bāzes (ja attiecināms), informatīvās bāzes (tai skaitā bibliotēkas), materiāli tehniskās bāzes un finansiālās bāzes raksturojums un novērtējums par atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un studiju rezultātu sasniegšanas nodrošināšanu, un veiktajām izmaiņām kopš studiju programmas īstenošanas uzsākšanas, to ietekmi uz studiju kvalitāti.

Vispārīgā informācija

Bibliotēkas telpu kopplatība – 2044 m², tajā skaitā lasītāju apkalpošanas telpas – 1318 m² (290 lasītāju vietas, 81 datorvieta, bezvadu internets). Brīvpieejas abonementā pieejamas labiekārtotas telpas, iespēja saņemt grāmatas uz mājām, izmantojot pašapkalpošanās iekārtas, atrodas lasītavas grupu un individuālajam darbam. Telpu pieejamībai arī apmeklētājiem ar kustību traucējumiem Bibliotēkā centrālajā ēkā darbojas lifts, kas ļauj nokļūt no viena stāva otrā. Bibliotēka atrodas RSU galvenajā ēkā (Rīgā, Dzirciema ielā 16), un tai ir trīs filiāles:

- Rīgā - RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža Informācijas centrs Latvijas veselības aprūpes speciālistiem (J. Asara ielā 5) un Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrā, MITC (Anņiņmuižas bulv. 26a);

- RSU Liepājas filiāles bibliotēka (Riņķu ielā 24/26).

Bibliotēkas pakalpojumi: plašs informācijas resursu klāsts, konsultācijas par informācijas meklēšanu, arī meklēšanu pēc tematiskajiem pieprasījumiem. Bibliotēkas speciālisti vada informācijpratības nodarbības, kas iekļautas studiju programmās un piedāvā atbalstu pētniekiem (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)).

Studējošajiem nodrošināta attālinātā komunikācija ar Bibliotēku par dažādiem jautājumiem pa telefonu vai help.rsu.lv sistēmā. Pasūtīt informācijas resursus, kas nav pieejami RSU bibliotēkas krājumā, var no citām bibliotēkām, izmantojot Starpbibliotēku abonementu (SBA) vai Starptautisko starpbibliotēku abonementu (SSBA).

Bibliotēkas vide katru gadu tiek pakāpeniski uzlabota un modernizēta, tiek ieviestas jaunas tehnoloģijas un pakalpojumi (pašapkalpošanās iekārtas ar iespējām lietotājiem pašiem izsniegt sev grāmatas, nodot tās, pagarināt to lietošanas termiņus, apskatīt savu lietotāja kontu, kā arī drukāt, kopēt, skenēt, izmantojot daudzfunkcionālās iekārtas). Pie ieejas RSU ēkā, Dzirciema ielā 16, un

J.Asara ielā 5, novietotas grāmatu nodošanas iekārtas ar iespēju nodot bibliotēkas grāmatas arī ārpus bibliotēkas darba laika.

Informācijas resursi

Krājumā ~566 800 fizisko vienību, tajā skaitā ~258 600 grāmatu. Abonētajās datubāzēs pieejamas ~464 700 abonēto elektronisko resursu vienības (ap 90 % e-grāmatas).

Finansējums resursu iegādei pieaug. Uz vienu Bibliotēkas lietotāju 2021. gadā bija 31 EUR. Elektronisko resursu abonēšanai / e-grāmatu iegādei tiek izlietoti apmēram 89 % no komplektēšanai paredzētā budžeta.

3. tabula. Bibliotēkas finansējums krājuma veidošanai un resursu nodrošināšanai pēdējo sešu gadu laikā

Gads	2017	2018	2019	2020	2021	2022 nov.
Piešķirtais finansējums (EUR)	350 400	442 360	475 460	503 480	507 234	602 910
t.sk. abonētajiem resursiem	274 000	301 870	317 532	337 500	339 360	427 872
t.sk.mācību platformai		53 542	76 230	81 675	87 428	90 925

Finansējums resursu abonēšanai vai iegādei ir no bibliotēkas kopējā finansējuma. Katru gadu tiek abonētas vairākas speciālās nozaru datubāzes un daudznazaru resursi, kā arī tiek iegādātas grāmatas un e-grāmatas studiju programmām un zinātniskajai pētniecībai.

Bibliotēkas sniegtais e-resursu nodrošinājums atbilstoši doktora studiju programmai “Sociālās zinātnes” un apakšprogrammās “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Veselības vadība” un “Biznesa vadība un ekonomika”

RSU Bibliotēka nodrošina docētājiem un studējošajiem pieeju Latvijas un starptautiskajiem elektroniskajiem resursiem. Pavisam ir pieejami 27 tiešsaistes e-resursi, kas plaši izmantoti gan programmas “Sociālās zinātnes” ietvaros, gan arī katrā apakšprogrammā.

Attīstot starpnozaru pētījumus tiek uzvērtā starpnozaru resursu izmantošana programmas ietvaros. Proti, katrā apakšprogrammā, papildus tai raksturīgākiem resursiem, tiek izmantoti citu nozaru resursi, kas arī parāda un pilnveido starpdisciplināru pieeju un starpnozaru pētījumu attīstību.

RSU studējošie un docētāji var piekļūt Bibliotēkas abonētajām datubāzēm attālināti, izmantojot studējošo portālu MyRSU vai Akadēmisko portālu, lietojot RSU piešķirto lietotājvārdu un paroli.²³

Metodisko materiālu bāze ir specifiski pielāgota sociālajām zinātnēm un arī katrai no apakšprogrammām – “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Veselības vadība” un “Biznesa vadība un ekonomika”. Papildus, apakšprogrammai “Veselības vadība” ir pieejams plašs resursu skaits, kas aplūkojams katalogā, zem nosaukuma “Medicīna un veselības aprūpe” (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)).

Proti, RSU bibliotēkas sistēma ir veidota, lai nodrošinātu katrai apakšprogrammai iespēju identificēt tai raksturīgākus resursus, veicot meklēšanu pēc zinātnes nozares vai pat apakšnozarēm katras zinātnes grupas ietvaros.

Papildus tam, tiek piedāvāta iespēja piedalīties RSU Bibliotēkas virtuālajās izstādēs (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)). E-resursu nodrošinājumā ir pieejamas divas e-grāmatu datubāzes un septiņas žurnālu pilntekstu daudzozaru datubāzes, kā arī doktora studiju programmai svarīgās publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāzes *Scopus* un *Web of Science*.

E-grāmatas, kas tiek izmantotas apakšprogrammu “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”, “Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Veselības vadība” un “Biznesa vadība un ekonomika” realizācijā un citās atbilstošās tematiskajās jomās pieejamas abonētajās datubāzēs *ebook Academic Collection (EBSCO)* un *Ebook Central (Proquest)*. Piemēram, datubāzē *ebook Academic Collection (EBSCO)* ir 18109 e-grāmatas, meklējot pēc priekšmeta “Law”, savukārt *Ebook Central (Proquest)* – 9158 e-grāmatas. Abonētās daudzozaru datubāzes *Ebook Central (ProQuest)* un *EBSCO eBook Academic Collection* piedāvā dažādu izdevēju dažādu nozaru e-grāmatas, kas nodrošina atlasītās informācijas rezultātus, meklējot pēc visdažādākajām tēmām / atslēgvārdiem.

Zinātnisko rakstu pilnie teksti sociālajās zinātnēs ir pieejami abonētajās datubāzēs: *SAGE Premier 2021*, *Communication Source (EBSCO)*, *Sociology Source Ultimate (EBSCO)*, *PsycARTICLES (APA)*, *Wiley Online Journals*, *Science Direct*, *Academic Search Complete (EBSCO)*. Vienotajā informācijas meklētājā Primo nozarē “Law” uzrādās 1326 žurnālu nosaukumi, nozarē “Business, Economy & Management” – 2224 nosaukumi, nozarē “Social Sciences” – 3127 žurnālu nosaukumi. Daudzas datubāzes piedāvā detalizētāku iedalījumu atbilstoši apakšprogrammu, jeb zinātnes nozaru apakšnozaru iedalījumam.

Atbilstošus resursus sociālajās zinātnēs var meklēt arī bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāzēs *Web of Science* un *Scopus*, kur meklētāja funkcijas ļauj atlasīt avotus visās apakšprogrammās, kas iekļautas DSP “Sociālās zinātnes”.

Bibliotēkas mājaslapā sadaļā Ieteicamo mācību e-grāmatu saraksts (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)) apkopotas studiju programmās minētās e-grāmatas – gan nopirktās, gan no abonētajām datubāzēm. Apkopojumā pieejamas šādas sadaļas: “Tiesību zinātne”, “Bizness un ekonomika”, “Politikas zinātne”, “Komunikācijas zinātne”, “Socioloģija”, “Sociālais darbs”, “Sociālā antropoloģija”, “Veselības vadība”, minētās sadaļas atbilst apakšprogrammu iedalījumam.

Disertācijas no daudzām pasaules valstīm dažādās zinātņu nozarēs, tostarp sociālajās zinātnēs, pieejamas datubāzē *ProQuest Dissertations & Theses Global: The Sciences and Engineering Collection*.

Studējošajiem nodrošināta piekļuve arī tādām ziņu un uzzīņu datubāzēm kā *Encyclopedia Britannica Academic Edition*, *Letonika*, *LETA* ziņu arhīvs, *Nozare.lv*, *News.lv* (*Lursoft*).

2022. gadā tika abonēts jauns resurss – *Writefull* rīks, kas sniedz ieteikumus, iespējamus labākos variantus zinātniskā teksta uzlabošanai (izstrādāts īpaši pētniekiem un studentiem, un tā atgriezeniskā saite ir pielāgota akadēmiskajai rakstīšanai). Minētais rīks tiek izmantots visās apakšprogrammās.

Datubāzu izmantošanas statistika ir augsta. Tā tiek izvērtēta reizi pusgadā. Izmantošanas statistikas rādītājiem ir tendence palielināties.

Pieejami arī vairāki brīvpieejas resursi, piemēram, Bibliotēkas darbinieku apkopotie brīvpieejas e-resursi par dažādām sociālo zinātņu tēmām, kā arī tādas datubāzes kā *ERIH Plus* un *ICI Copernicus*, kas tiek izmantotas apakšprogrammu “Tiesību zinātne”, “Politikas zinātne”,

“Sociālā antropoloģija, socioloģija, sociālais darbs”, “Komunikācijas kultūra un multimediji”, “Veselības vadība” un “Biznesa vadība un ekonomika” līmenī.²⁴

Papildus jāatzīmē, ka pieejamās datubāzes medicīnas jomā var tikt izmantotas starpdisciplinārajos pētījumos sociālajās zinātnēs, ņemot vērā sociālo zinātņu pētījumu tvērumu, piemēram, veselības vadībā, medicīnas tiesībās, veselības politikā utt. Minētais arī papildina apakšprogrammas “Veselības vadība” zinātnisko vērtību.

RSU medicīnas jomā un medicīnas zinātnēs ir pieejamas šādas datubāzes:

- e-grāmatu datubāzes *ClinicalKey Books (Elsevier)*, *AccessMedicine (McGraw-Hill)*, *Access Pharmacy (McGraw-Hill)*;
- anatomijas 3D mācību resurss *Anatomy Next*;
- žurnālu rakstu datubāzes *Health Research Premium Collection (ProQuest)*, *MEDLINE Complete (EBSCO)*, *Dentistry & Oral Sciences Source (EBSCO)*, *BMJ Journals*, *ClinicalKey Journals (Elsevier)*;
- uz pierādījumiem balstītās medicīnas datubāzes *ClinicalKey Clinical Overviews (Elsevier)*, *The Cochrane Library (Wiley)*, *DynaMed (EBSCO)*;
- Bibliotēkas veidotie resursi, piemēram, Bibliotēkas darbinieku apkopoti brīvpieejas e-resursi par dažādām medicīnas un veselības aprūpes tēmām (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)), Medicīnas un veselības aprūpes nozares analītikas datubāze Bibliotēku informācijas sistēmā ALEPH (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)).

Bibliotēkas krājumu papildināšanas un datubāzu abonēšanas procedūra

RSU ieviests un Bibliotēkas īstenots atbalsta process, kurā noteikts, kā nodrošināt RSU studiju programmas un pētniecisko darbību ar nepieciešamajiem informācijas avotiem un pakalpojumiem. Procesa apraksts nosaka: 1) informācijas avotu iegādes plānošanu, nodrošinājuma novērtēšanu un papildināšanu un 2) lietotāju apmierinātības līmeņa noteikšanu.

Datubāzu abonēšana notiek pēc izmēģinājumu periodiem, izmantošanas statistikas, lietotāju atsauksmju un izmaksu analīzes.

Lai uzlabotu Bibliotēkas krājuma atbilstību studējošo vajadzībām, tiek veikts darbs ar studiju kursu bibliogrāfiju, notiek sadarbība ar docētājiem, lai informētu par studiju kursu literatūras nodrošinājumu. Docētājiem un studējošajiem iespējams elektroniski help.rsu.lv nosūtīt pasūtījumus / ieteikumus krājuma papildināšanai.

Bibliotēkas datu pieejamība augstskolas digitālajā vidē

E-resursu pārvaldībai tiek izmantots vienotais meklētājs *Primo*, kas nodrošina ātru un racionalizētu meklēšanu e-resursos. Informācija par datubāzēm pieejama arī no RSU studējošo portāla *MyRSU*.

RSU studējošajiem ir iespēja piekļūt studējošo noslēguma darbiem un citām RSU publikācijām Institucionālajā repozitorijā.

No 2020. gada RSU akadēmiskā un zinātniskā personāla publikācijas tiek ievadītas jaunajā zinātniskās darbības informācijas sistēmā *Pure* – tas ir unikāls rīks, kurā iespējams meklēt pētījumus RSU pētniecības jomās.

Bibliotēkas aktualitātēm var sekot Bibliotēkas mājaslapā (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)), *Facebook* profilā. 2021. gadā mājaslapā ir izveidota jauna sadaļa “Atbalsts pētniecībai”, lai palīdzētu pētniekiem ātrāk un ērtāk atrast informāciju, kura nepieciešama dažādos pētījuma posmos – no idejas rašanās brīža līdz pētījuma rezultātu izplatīšanai (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)).

RSU Bibliotēka – akreditēta valsts nozīmes bibliotēka

Kārtējā akreditācija tika saņemta 2021. gada novembrī. Bibliotēkas resursi un pakalpojumi vērtējami kā ļoti labi, tie atbilst studējošo un mācībspēku pieprasījumam, lai nodrošinātu sekmīgu

attiecīgā studiju kursa apgūšanu. Ieviestas vienkāršas procedūras, lai ieteiktu papildināt krājumu vai sazinātos ar Bibliotēku par pakalpojumiem. Gan studējošo, gan mācībspēku aptaujas apstiprina labu un ļoti labu Bibliotēkas novērtējumu. Tāpat kā citām universitātēm šobrīd pasaulē, arī RSU Bibliotēkas prioritāte ir e-resursi.

Lai veicinātu starptautisko sadarbību pētniecībā un nodrošinātu koordinētu zinātnes datu apmaiņu Eiropas līmenī, RSU iestājusies Eiropas Atvērtās zinātnes mākoņa (*European Open Science Cloud*) asociācijā (informācija [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#)). Asociācija ir platforma, kurā meklēt jaunus partnerus, attīstīt sadarbību ar datu ietilpīgām pētniecības infrastruktūrām un uzzināt par jauniem starptautiskiem projektiem. Dalība asociācijā ļauj RSU izmantot virkni pakalpojumu, tostarp pieeju pētniecības datu repozitorijiem, programmatūras risinājumiem un apmācību pasākumiem. Tajā, balstoties uz vienotiem standartiem, iespējams veikt plaša mēroga pētījumus, simulācijas un citas darbības, izmantojot pieejamos datu un programmatūras resursus.

2022.gada 20. oktobrī RSU ieguva grantu *Apvāršņa 2020 EOSC-Future* projekta un *RD-Alliance* izsludinātajā uzsaukumā *Cross-disciplinary Science Adoption #2*. Atbalstīto projektu *Increasing FAIRness of data processing in Occupational Health and Safety* no 2023. gada janvāra līdz jūlijam īstēnos RSU Zinātnes departaments sadarbībā ar Darba drošības un vides veselības institūtu. Projektā plānots sakārtot un atbilstīgi nozares starptautiskajiem standartiem apstrādāt ilggadīgajās aptaujās par darba drošību iegūtos rezultātus, nodrošinot to pieejamību pētniekiem. Vienlaikus plānots validēt jau izstrādātās procedūras un dokumentus, kā arī izveidot vadlīnijas darbā ar pētniecības datiem.

Vienas studiju vietas finansējuma sadalījums pa izdevumu pozīcijām

Izmaksas pa apakšprogrammām vidēji ir līdzīgas. Starpība veidojas, kad tiek piešķirti doktorantu granti studiju procesa nepieciešamību nodrošināšanai atbilstoši promocijas darba tēmai. Grantu piešķiršanu veic RSU Doktorantūras studiju padome uz laiku līdz 12 mēnešiem. Grantus piešķir konkursa kārtībā.

Pēc sastādītās tāmes redzams, ka studiju programma ir pilnībā rentabla pie 7. tabulā norādītā uzņemamo studentu skaita. Tādējādi jaunā studiju programma varētu uzsākt darbību līdzīgā apmērā un darboties rentabli jau no pirmā akadēmiskā gada.

Studiju programmu īstēnos RSU Doktorantūras nodaļa sadarbībā ar RSU Eiropas studiju fakultāti, Komunikācijas fakultāti, Juridisko fakultāti un citu akadēmisko struktūrvienību personālsastāvu. Pēc nepieciešamības sadarbība tiks veidota arī ar citām RSU akadēmiskajām struktūrvienībām.

3.tabula Izmaksas pa izdevumu pozīcijām.

Kritērijs/ Studiju programma	Pilna laika, latviešu	Pilna laika, angļu	Nepilna laika Tālmācība, latviešu	Nepilna laika Tālmācība, angļu*
Finansējuma avots	Privāto un juridisko personu līdzekļi			
	un Valsts-		-	-
	budžets			
Kopējais Kredītpunktu skaits programmā	176	176	176	176
Studiju ilgums, gadi	4,0	4,0	4,5	4,5
Plānotā uzņemto studentu skaits pirmajā gadā	11	10	11	8

Prognozētais vidējais studentu skaits četros studiju gados	40	40	40	29
Noteiktā studiju maksa gadā*	4 890	6 000	3 000	4 500
Izdevumu struktūra				
Prognozētais vidējais ieņēmumu un izdevumu apmērs uz vienu studējošo gadā, EUR	4 293	6 000	2 700	4 500
Akadēmiskais personāls, %	37,9	39,4	57,8	41,2
Doktora studiju granti, %	10,2	0,0	0,0	0,0
Katedru resursi, %	2,9	3,0	2,2	1,6
Citi tiešie izdevumi, %	12,3	13,2	18,2	16,4
Pastāvīgās izmaksas, %	1,8	2,1	2,4	4,0
Zinātniskā infrastruktūra un pieskaitāmās izmaksas, %	26,4	40,3	18,4	31,0
Kapitālieguldījumiem (iekārtām) un attīstībai, %	8,5	2,0	1,0	5,8

* Studējošajiem var tikt piešķirtas atlaides atbilstoši Nolikumam par Rīgas Stradiņa universitātes studiju maksas atlaidēm.

Izmaksas pa apakšprogrammām vidēji ir līdzīgas. Starpība veidojas, kad tiek piešķirti doktorantu granti studiju procesa nepieciešamību nodrošināšanai atbilstoši promocijas darba tēmai. Grantu piešķiršanu veic RSU Doktorantūras studiju padome uz laiku līdz 12 mēnešiem. Grantus piešķir konkursa kārtībā.

Pēc sastādītās tāmes redzams, ka StP ir pilnībā rentabla pie 3. tabulā norādītā uzņemamo studentu skaita. Tādējādi jaunā studiju programma varētu uzsākt darbību līdzīgā apmērā un darboties rentabli jau no pirmā akadēmiskā gada.

StP īstēnos RSU Doktorantūras nodaļa sadarbībā ar RSU Eiropas studiju fakultāti, Komunikācijas fakultāti, Juridisko fakultāti un citu akadēmisko struktūrvienību personālsastāvu. Pēc nepieciešamības sadarbība tiks veidota arī ar citām RSU akadēmiskajām struktūrvienībām.

3.2. Pārskata periodā mācībspēku sastāva un kvalifikācijas izmaiņu analīze un šo izmaiņu novērtējums (ietekme uz studiju kvalitāti, īstenošanas nosacījumiem un atbilstība normatīvo aktu prasībām).

Ņemot vērā to, ka StP “Sociālās zinātnes” tika licencēta 2022.gada decembrī, būtiskas izmaiņas kas skartu mācībspēku sastāvu un mācībspēku kvalifikāciju netiek identificētas. Vienlaikus atzīmējams, ka StP “Sociālās zinātnes” ir nodarbināti pieredzējušākie pētnieki un akadēmiskais personāls, kas nepārtraukti paaugstina savu zinātnisko un akadēmisko kapacitāti. Docētāju vidū ir virkne savu zinātnes apakšnozaru līderu Latvijā un plašākā zinātniskā un praktiskā kontekstā. To vidū ir viens no Latvijā pazīstamākajiem komunikācijas nozares ekspertiem *Dr. Sergejs Kruks* un *Dr. Andra Rožukalne*, kas ir bijusi arī ilggadēja Latvijas Žurnālistu asociācijas vadītāja un pirmais Latvijas sabiedrisko mediju ombuds. Jāatzīmē arī Latvijā plaši pazīstamais sociālantropologs *Dr. Klāvs Sedlenieks*. Tāpat politikas zinātnes un starptautisko attiecību viedokļu un pētniecības līderi *Dr. Una Aleksandra Bērziņa-Čerenkova*, kura ir arī RSU Ķīnas studiju centra direktore, strādājusi Austrumāzijas pētījumu centrā, Stenforda Universitātē (ASV), viņa ir Eiropas Ķīnas domnīcu tīklojuma (ETNC) biedre, un *Dr. Andris Sprūds*, kurš ir Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētājas un bijis Latvijas Ārpolitikas institūta ilggadīgs direktors. Starp tiesību zinātnes pārstāvjiem jāatzīmē *Dr. Sandra Kaija*, kura ieņem arī Latvijas Augstākās

tiesas tiesneses amatu, prof. *Dr. Uldis Ķinis*, kurš iepriekš bija ilggadējs Latvijas Satversmes tiesas tiesnesis. Jāpiemin arī jaunās pētnieces *Ph. D. Karina Palkova*, kas ir zvērināta advokāte un arī pētniece, kas 2021. gadā bija viena no Latvijas Zinātnes kalendārā iekļautajiem zinātniekiem, kā arī *Ph. D. Karina Zalcmane*, kas ir ieguvusi doktora grādu sporta tiesībās un aktīvi darbojas starptautisko sporta tiesību jomā, ieņemot valdes locekles amatu Starptautiskajā sporta tiesību asociācijā. Starp vadībzinātnes viesdocētājiem jāatzīmē *Dr. Henrijs Kaļķis*, viens no gados jaunākajiem profesoriem Latvijā un viens no pēdējā Latvijas Zinātnes kalendārā iekļautajiem zinātniekiem.

Starp docētājiem ir arī desmit prestižās ASV Fulbraita pētniecības stipendijas saņēmēji: *Dr. Agrita Kiopa*, *Dr. Sergejs Kruks*, *Dr. Gunda Reire*, *Dr. Henrijs Kaļķis* (kā vieslektors), *Dr. Una Aleksandra Bērziņa-Čerenkova*, *Dr. Māris Andžāns*, *Dr. Andris Sprūds*, *Dr. Kārlis Bukovskis*, *Dr. Ainārs Dimants*, kā arī profesore *Dzintra Atstāja*, kas piedalījās mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanas projektā digitālajās zinātnēs Bufalo Universitātē (ASV). Tāpat jaunās studiju programmas docētāji ir saņēmuši dažādu citu organizāciju stipendijas un veikuši pētniecisko darbu dažādās pasaules valstīs (sk. 9. tabulu).

Jāatzīmē arī plaša doktora studiju programmai piesaistīto mācībspēku piedalīšanās gan nacionālā, gan starptautiskā līmeņa projektos. Piemēram, doktora studiju programmā iesaistītie mācībspēki realizēja vairākus VPP projektus (2020. gadā projekts Nr. VPP-COVID-2020/1-0013 “Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai nākotnē” un projekts Nr. VPP-COVID-2020/1-0010 “Ekonomiskais, politiskais un juridiskais ietvars Latvijas tautsaimniecības potenciāla saglabāšanai un konkurētspējas pieauguma veicināšanai pēc pandēmijas izraisītās krīzes (reCOVery-LV)”). Mācībspēki iesaistīti arī Latvijas Zinātņu padomes izsludinātajos fundamentālo un lietišķo pētījumu projektos, piemēram, projekti “Values in Action: Development of Responsible, Secure and Educated Civil Society with Research and Action Models” (2020. gads), “Quadruple Helix Concept (QHC) as Base of the Next Generation PPP Model” (2021. gads), “(Re)moving Ties: Relatedness in Contemporary Mobile Work Regimes” (2022. gads) u. c.

2021. gadā Ordeņu kapituls par Atzinības krusta komandieri iecēlis Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas studiju fakultātes ex-dekānu, ilggadējo Latvijas Ārpolitikas institūta direktoru, profesoru *Dr. sc. pol. Andri Sprūdu*. Savukārt Valsts prezidents Egils Levits 2021. gada 13. jūlijā Rīgas pilī pasniedza cildinājuma rakstu profesoram *Dr. iur. Andrejam Vilkam*, tādējādi novērtējot viņa mūža devumu sabiedrības kopējam labumam. 2022. gada 17. oktobrī Ordeņu kapituls par Atzinības krusta komandieri iecēla Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Juridiskās fakultātes asociēto profesoru *Dr. iur. Aldi Lieljuksi*,

3.3. Doktora studiju programmu gadījumā norādīt un sniegt pamatojumu, vai grādu piešķiršana balstīta attiecīgās zinātnes nozares vai mākslinieciskās jaunrades jomas sasniegumos un atziņās.

Galvenie pētniecības virzieni, kas atbilst DSP “Sociālās zinātnes” un kuros tiek piešķirts zinātnes grāds aizstāvot promocijas darbu, ir sociālo zinātņu grupa. Atbilstoši starpdisciplinārās pieejas prasībām, pētījumu fokusā ir vairāku sociālo zinātņu grupu un arī citu zinātņu nozaru problēmjautājumi, kas tiek risināti primāri sociālo zinātņu perspektīvā. Toties, tā kā šobrīd Latvijā vēl nav sakārtots jautājums par StP licencēšanu un akreditāciju ārpus studiju virzieniem, kā to paredz jaunais doktorantūras modelis un IZM vīzija, konkrētajā StP pētniecības virziens tika izvēlēts atbilstoši gan AIKA ieteikumiem, gan arī izvērtējot citus aspektus. Līdz ar to, zinātnes grāda iegūšanai izvēlētais virziens atbilst Ministru kabineta noteiktajām nozarēm un

apakšnozarēm.¹¹ DSP “Sociālā zinātnes” licencē un Studiju kvalitātes komisijas lēmumā ir norādīts, ka tiek piešķirts zinātnes doktora grāds zinātnes doktore (-s) (*Ph. D.*) sociālajās zinātnēs.

Par ieguldījumu un sasniegumiem katrā zinātnes nozarē, kurā tiek piešķirts zinātnes doktora grāds, var uzskatīt katra doktoranta inovatīvo pētījumu (disertāciju), doktoranta publikācijas par promocijas darba tēmu (piemēram, zinātniskie raksti, publikāciju kopa, monogrāfija) un patentus, kas saistīti ar promocijas darba pētījumu. Viens no nosacījumiem promocijas uzsākšanai ir pabeigta atbilstoša doktora studiju programma un publikācijas.

Papildus atzīmējamas Zinātniskās darbības likuma 8. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktās prasības, kas arī apliecina to, ka RSU veiktā pētniecība doktora līmenī tiek balstīta attiecīgajās zinātnes nozarēs. Likums noteic, ka zinātniekam ir tiesības brīvi izvēlēties zinātnisko pētījumu virzienu un metodes. StP piedāvā attiecīgi starpdisciplināro pētījumu veikšanu, kas paplašina pētniecības robežas. StP mērķis atbilstoši jaunajam doktorantūras modelim arī ir vērsts uz zinātnieku kapacitātes stiprināšanu un starpdisciplināru pētījumu attīstību. Zinātniskās darbības likums paver iespēju nodrošināt zinātnieka darbību ne tikai noteiktajās zinātnes nozares un apakšnozares, bet arī zinātnes nozaru grupās.

Viss studiju process doktora studiju programmā ir balstīts uz zinātnisko pētījumu un zinātnisko pienesumu attiecīgajā zinātnes nozarē, kā arī cieši saistīts ar promocijas uzsākšanas prasību izpildi, nosakot atbilstību kritērijiem, piemēram, lai pabeigtu doktora studiju programmu un uzsāktu promocijas procesu, doktorantam nepieciešamas divas starptautiskas publikācijas. Šie nosacījumi ir aprakstīti gan Doktora studiju reglamentā, gan Promocijas padomju darbības un promocijas kārtības nolikumā.

Promocijas padomju darbības un promocijas kārtības nolikumā¹², ir izvirzītas vairākas prasības publikācijām un promocijas uzsākšanai, lai iegūtu grādu. Promocijas procesa uzsākšanai Pretendents RSU Doktorantūras nodaļā iesniedz:

- Augstskolas izziņu par doktora studiju programmas izpildi vai, ja Pretendents nav apguvis atbilstošu programmu, - par eksāmenu nokārtošanu izvēlētajā nozarē, apakšnozarē un svešvalodā;
- Promocijas darba gaitu un rezultātus atspoguļojošu zinātnisko publikāciju sarakstu un būtiskāko publikāciju kopijas:
 - ja promocijas darbs izstrādāts kā disertācija, - ar vismaz divām starptautiski anonīmi recenzētām publikācijām;
 - ja promocijas darbs veidots kā tematiski vienota zinātnisko publikāciju kopa, - ar vismaz četrām starptautiski anonīmi recenzētām publikācijām;
 - ja promocijas darbs veidots kā zinātniska monogrāfija, - ar vismaz vienu starptautiski anonīmi recenzētu publikāciju.

Publikācijām jābūt anonīmi recenzētām zinātniskajā žurnālā vai konferenču ziņojumu izdevumā, kas indeksēts *SCOPUS*, *Web of Science* vai iekļauts ERIH+ datubāzē. Vairāk informācijas par promociju RSU mājas lapā ([latviešu](#) un [angļu](#) valodā). Spēkā esošais Promocijas padomju darbības un promocijas kārtības nolikums pieejams [latviešu valodā](#), [angļu valodā](#).

Doktora studiju reglamentā (aktuālā versija pieejama tikai [latviešu valodā](#)), kas apstiprināts RSU Senāta sēdē 20.09.2022., prot.Nr. 2-S-1/7/2022, ir šādas prasības doktorantiem par publikācijām:

- Lai četrgadīgo doktora studiju programmu atzītu par sekmīgi apgūtu, doktorantam jāpiedalās visos doktora studiju programmā paredzētajosursos un doktorantūras studiju laikā

¹¹ Ministru kabineta 23.01.2018. noteikumi Nr. 49 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”, pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/296661-noteikumi-par-latvijas-zinatnes-nozare-un-apakšnozare>

¹² Apstiprināts RSU Senāta sēdē 20.09.2022., prot.Nr. 2-S-1/7/2022.

jāveic zinātniskā darbība (par promocijas darba tēmu), kas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

- Divas anonīmi recenzētas zinātniskās publikācijas zinātniskajos izdevumos vai konferenču ziņojumu izdevumos, kas indeksēti datubāzēs *SCOPUS* vai *Web of Science* vai iekļauti ERIH+ datubāzē;

- Viena anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija zinātniskajā izdevumā vai konferenču ziņojumu izdevumā, kas indeksēts datubāzēs *SCOPUS* vai *Web of Science* vai iekļauts ERIH+ datubāzē un recenzēta zinātniskā monogrāfija par vienu zinātnisku tēmu vai problēmu, un tā satur bibliogrāfiju.

- Lai trīsgadīgo doktora studiju programmu atzītu par sekmīgi apgūtu, doktorantam jāapmeklē visi doktora studiju programmā paredzētie kursi un doktorantūras studiju laikā ir jāveic zinātniskā darbība (par promocijas darba tēmu), kas atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

- Viena anonīmi recenzēta zinātniskā publikācija zinātniskajā izdevumā vai konferenču ziņojumu izdevumā, kas indeksēts datubāzēs *SCOPUS* vai *Web of Science* vai iekļauti ERIH+ datubāzē;

- Recenzēta zinātniskā monogrāfija par vienu zinātnisku tēmu vai problēmu, un tā satur bibliogrāfiju.

4. Studiju programmas licencēšanā saņemto rekomendāciju ieviešana

4.1. Studiju programmas licencēšanas ekspertu sniegto rekomendāciju ieviešanas plāna izpildes un sniegto rekomendāciju ietekmes uz studiju kvalitāti vai procesu pilnveidi studiju programmā novērtējums.

Nemot vērā Studiju kvalitātes komisijas 2022. gada 16. novembra lēmumu Nr. 2022/31-L, kā arī AIKA ekspertu ieteikumus, ir sagatavots sniegto rekomendāciju ieviešanas plāns.

Kopumā, tika ņemti vērā gan Studiju kvalitātes komisijas, gan arī ekspertu ieteikumi. Stiprinot sadarbību ar privāto sektoru ir veiktas izmaiņas StP Studiju kvalitātes padomes sastāvā, paredzot iespēju darboties arī specifiski privātā sektora pārstāvjiem. Vienlaikus atzīmējams, ka minētais ieteikums ir labi implementējams arī studiju kursu saturiskajā daļā, proti veicot starpnozaru darbus, pētījumus ar fokusu uz tai skaitā industriālajiem pētījumiem, ņemot vērā industrijā definēto pieprasījumu.

Lai nodrošinātu starpdisciplināritātes lielāku pārskatamību ne tikai apakšnozaruursos, bet arī obligāto kursu līmenī, A daļas studiju kurss “Informācijpratība zinātnē (Sociālajām zinātnēm)” , B_018 ir aizstāts ar A daļas kursu “Zinātniskā rakstīšana un zinātniskā komunikācija”. Minētā kursa saturs ļauj sasniegt mērķi, proti, piedāvāt visiem kopīgu starpdisciplināru kursu, lai sekmētu doktorantu kopīgu zināšanu bāzi, tādejādi parādot starpdisciplināritāti arī obligāto kursu satura līmenī.

Papildus tam, ir uzsākta komunikācijas stratēģija jaunās StP popularizēšanā, kas ietver sevī starpnozaru programmas reklamēšanu un zinātnes popularizēšanu caur privāto un publisko sektoru sadarbību. Ir uzsākta praktiskā sadarbība ar pētniecības zinātnisko institūtu *Baltic Studies Centre*, kas ir izsludinājis divas pētnieku vakances starpdisciplināros Eiropas Savienības programmas *Apvārsnis* projektos par digitalizāciju un datu ekonomiku:

- "Digitālās ekosistēmas lauksaimniecības digitalizācijas koplbuma sekmēšanai" (*Maximising the Co-Benefits of Agricultural Digitalisation Through Conducive Digital Ecosystems - CODECS*);
- "Ceļi uz godīgu, iekļaujošu un inovatīvu datu ekonomiku ilgtspējīgām pārtikas sistēmām" (*Pathways Towards a Fair, Inclusive and Innovative Data Economy for Sustainable Food Systems - Data4Food2030*).

Minēta sadarbība ir pilotprojekts, kurā var tikt iesaistīti StP “Sociālās zinātnes” potenciālie doktoranti.

Papildus atzīmējams, ka ir apstiprināti (ņemot vērā Studiju kvalitātes komisijas 2022. gada 16. novembra lēmumā Nr. 2022/31-L sniegtos ieteikumus) precizēti StP uzņemšanas noteikumi. Minētās izmaiņas saskaņo uzņemšanas prasību nosacījumus apakšprogrammu ietvaros, padarot tos par pietiekami skaidriem, kas vienlaikus sniedz iespēju labāk pārliecināties par potenciālā studējošā attiecīgo priekšzināšanu un izpratnes līmeni attiecīgās apakšprogrammas zinātnes nozarē. Vienlaikus atzīmējams, ka saskaņā ar RSU rektora 18.07.2022 rīkojuma Nr. 1-PB-2/389/2022 “Rīgas Stradiņa universitātes uzņemšanas kārtība studiju programmās angļu valodā” 52.punkta prasībām, reflektantam universitātei jāpierāda savas angļu valodas prasmes vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Vienotās valodu prasmes noteikšanas sistēmai (*Common European Framework of Reference for Languages, CEFR*). Tādejādi ir nodrošināts, ka angļu valodas plūsmas studējošiem ir noteikta prasība angļu valodas zināšanām vismaz B2 līmenī.

Kopumā, DSP “Sociālās zinātnes” licencēšanas ekspertu, kā arī konsolidēto studiju programmu akreditāciju ekspertu sniegtās rekomendācijas ir ņemtas vērā. 11. pielikumā pievienotajā ekspertu rekomendāciju ieviešanas plānā raksturots, kuras no rekomendācijām jau tiek programmās īstenotas, kā arī ir rekomendācijas, kas tiek īstenotas visu periodu ikgadējā kārtībā, vai arī tiks īstenotas ilgākā termiņā.